

Regio Deal Noordoost Brabant

Communicatie jaaroverzicht 2022

2022: Het jaar dat onze Regio Deal twee jaar bestaat! Jan-Kees Goet, de secretaris-generaal (SG) van het Ministerie van LNV, op werkbezoek aan de regio Noordoost-Brabant.

De projecten:

Leefbaarheid in de dorpen

www.leefbaarheidindedorpen.nl

Transformatie centra steden

Voorzieningen voor internationale werknemers

Inzet data voor vitale voorzieningen

Voedseleducatie

www.keukenkanjers.com

Klaar voor de banen van nu en de toekomst

www.duurzaaminzetbaar-nob.nl

SPARK Makers Zone

www.sparkmakerszone.nl

Nieuwe perspectieven voor boeren

www.ondernemersliftplus.nl/nieuwe-perspectieven-voor-boeren

Puzzelen met ruimte

Stallenaanpak - Vitalisering buitengebied: versterken omgevingskwaliteit en weerbaarheid

www.laar-ollandseweg.meerijstad.nl

AgroProeftuin de Peel (APdP)

www.agroproeftuindepeel.nl

AgriFood Innovation (AFI)

www.agrifoodinnovation.nl

Ontwikkel- en expertisecentrum voor duurzame eiwitten (ODE)

Circular Food Center (CFC)

www.circularfoodcenter.com

Green Tech Park Brabant (GTPB)

www.boxtel.nl/greentech

Direct energie uit mest

Datagedreven Agrifoodregio

www.platformdrivenbydata.nl

Activiteitenkalender 2022:

Maand	Dag	Gebeurtenissen, mijlpalen en andere bijzonderheden	Regiodeal programma of project
januari	18	1 ^e Gebiedsdag	GreenTech Park Brabant
	19	Presentatie aanpak stallenaanpak aan de provinciale taskforce VAB's (vrijkomende agrarische bebouwing)	Stallenaanpak - Vitalisering buitengebied
februari	1	Eerste <u>Online Banenmarkt</u> (tweemaandelijks evenement)	Klaar voor de banen van nu en de toekomst
	8	Deelname van Samen Tegen Voedselverspilling in de <u>Brabantse Circulaire Innovatie Top 20</u>	Circular Food Center
	8,10	Workshop: <u>de praktijk van ambtenaren met lef</u>	Leefbaarheid in de Dorpen
	14	2 jaar Regio Deal	<u>Programmateam</u>
	14	Werkbezoek Jan-Kees Goet (SG LNV)	<u>Programmateam</u>
	14	<u>Bekendmaking winnaar</u> 1 ^e HBO challenge Voedselverspilling	Circular Food Center
	15	2 ^e Gebiedsdag	GreenTech Park Brabant
	17	Online ZZP Boost event: 'Kom in beweging!'	Klaar voor de banen van nu en de toekomst
	17	Start traject Technische oriëntatie	SPARK Makers Zone
	18	1 ^e Themadag Boeren met Kennis: ' <u>Het hele jaar groen met data & tech</u> '	AgroProeftuin de Peel
	22	Eindpresentatie studenten over hun onderzoek naar de mestvervaardingsinstallatie	Direct energie uit mest
	24	Bijdrage aan de provinciale bijeenkomst over ' <u>Hoe toekomstbehendig is de Brabantse economie?</u> '	Datagedreven AgriFood Regio
	24	Gast bij deelsessie van de provinciale bijeenkomst over ' <u>Hoe toekomstbehendig is de Brabantse economie?</u> '	SPARK Makers Zone
	25	2 ^e Themadag Boeren met Kennis: ' <u>Bodemverbetering</u> '	AgroProeftuin de Peel
	maart	11	Bijeenkomst deelproject 'Samen de handen uit de mouwen'
14		Bijeenkomst <u>Samen Tegen Voedselverspilling Aan Tafel</u>	Circular Food Center
17		Bijeenkomst projectleiders bij HAS Thema: Samenwerken met kennisinstellingen	<u>Programmateam</u>
18		3 ^e Themadag Boeren met Kennis: ' <u>Eiwit voor veevoer van eigen bodem</u> '	AgroProeftuin de Peel
29		3 ^e <u>Gebiedsdag</u>	GreenTech Park Brabant
29		<u>Presentatie bedrijfsplannen</u> deelnemers eerste groep	Nieuwe Perspectieven voor Boeren
april	5	Tweemaandelijkse Online Banenmarkt	Klaar voor de banen van nu en de toekomst
	12	Bijeenkomst koppelteam met regionale projectleiders grotere gebiedsprocessen	Puzzelen met ruimte
	14	PixelFarming te zien op Floriade Expo 2022	AgriFood Innovation
	15	4 ^e Themadag Boeren met Kennis: ' <u>Duurzaam verdienen als boer voor de toekomst</u> '	AgroProeftuin de Peel

Maand	Dag	Gebeurtenissen, mijlpalen en andere bijzonderheden	Regiodeal programma of project
	21	Regionale Loopbaandag	Klaar voor de banen van nu en de toekomst
	21	Bijeenkomst 'Hoe wordt je een participatieve gemeente'	Leefbaarheid in de Dorpen
	21	Bekendmaking winnaar MBO Challenge Voedselverspilling	Circular Food Center
mei	12	Start traject Technische oriëntatie	SPARK Makers Zone
	18	Bekendmaking thuisbasis Circular Food Center en leerwerkplaats jongeren	Circular Food Center
	19	Ontbijtsessie voor werkgevers in Oss Start pilots Keukenkanjers in Langeboom, Uden en Veghel	Klaar voor de banen van nu en de toekomst Voedseleducatie
juni	6	Deelname aan de open boerderij dag	Direct energie uit mest
	8	Dag van de Duurzame verpakking	Circular Food Center
	10	Stichting Samen tegen Voedselverspilling wint allereerste WUR impact award	Circular Food Center
	15	AgroProeftuin de Peel op landelijke veld dag experimenteergebieden ministerie van LNV	AgroProeftuin de Peel
	20	Inloopavond omwonenden over verbetering kwaliteit buitengebied Meierijstad	Stallenaanpak - Vitalisering buitengebied
	30	Meet-up AgriFoodInnovation over Reststroomverwaarding	AgriFood Innovation
juli	8	Werkbezoek DB+ aan AgroProeftuin de Peel	Programmateam
	15	Jaarlijkse open dag AgroProeftuin de Peel	AgroProeftuin de Peel
september	12	Inloopmiddag en -avond georganiseerd voor omwonenden en ondernemers	GreenTech Park Brabant
	12-18	de Verspillingsvrije Week	Circular Food Center
	21	Meet-up AgriFoodInnovation over Smart Farming Plantaardig	AgriFood Innovation
	29	Bijeenkomst projectleiders bij Meeters Thema: Afronding eerste Regio Deal projecten	Programmateam
oktober	4	Leefbaarheidsfestival	Leefbaarheid in de Dorpen
	4	Video Stallenaanpak tijdens Regio Deal dag Zuid	Programmateam en Stallenaanpak - Vitalisering buitengebied
	4	Aftrap derde (laatste) ronde innovatieprogramma Circulaire Verpakkingen Oss	Circular Food Center
	6	Start derde traject Technische oriëntatie	SPARK Makers Zone
	6	Inspiratiesessie ' Zorg voor Doy '	Leefbaarheid in de Dorpen
	7	Werkbezoek wethouders Duurzame Leefomgeving aan Aadal-Noord	Puzzelen met ruimte
	12	Bijeenkomst deelproject Sturen op diergezondheid	AgriFood Innovation
	13	Bijdrage aan bestuurlijke Regiodag en informatiesessies van drie projecten (projecten 1, 10 en 14)	Programmateam

Maand	Dag	Gebeurtenissen, mijlpalen en andere bijzonderheden	Regiodeal programma of project
	13	Input opgehaald op de bestuurlijke Regiodag	Voorzieningen voor internationale medewerkers
	13	Presentatie aan kring van gemeentesecretarissen	Inzet data voor vitale voorzieningen
	25	Bijeenkomst deelnemende gemeenten	Stallenaanpak - Vitalisering buitengebied
november	7	Ondertekening convenant weerbaar buitengebied	Stallenaanpak - Vitalisering buitengebied
	9	Bijdrage congres Landelijk Netwerk Brede Welvaart	Leefbaarheid in de Dorpen
	9	Sessie businesscase Slimme Varkensketen	AgriFood Innovation
	25	Bijeenkomst over eiwitrijke gewassen voor menselijke consumptie	AgroProeftuin de Peel
	30	Werkbezoek topambtenaren Min J&V	Stallenaanpak - Vitalisering buitengebied
december	1	Vaststelling regionale detailhandelsvisie	Transformatie centra steden
	5	Bijeenkomst prognoses arbeidsmarktregio 2022-2027	Klaar voor de banen van nu en de toekomst
	15	Uitreiking certificaten traject Technische oriëntatie	SPARK Makers Zone

Nieuwsartikelen 2022:

Een greep uit de gepubliceerde nieuwsartikelen over onze Regio Deal projecten. Klik op de afbeeldingen om naar het artikel te gaan:

Nieuwsartikelen:

AgroProeftuin de Peel maakt landbouwtransitie zichtbaar

<https://www.agrifoodcapital.nl/nl/nieuws/agroproeftuin-de-peel-maakt-landbouwtransitie-zichtbaar/>

Eerste kweekvlesboer ter wereld uit Sint-Oedenrode? Leon Moonen loopt voorop in de vleesrevolutie

<https://www.bd.nl/eindhoven/eerste-kweekvlesboer-ter-wereld-uit-sint-oedenrode-leon-moonen-loopt-voorop-in-de-vleesrevolutie~aa0aa205/>

Gebiedsdagen GreenTech Park Brabant: nog weinig concreet, maar wel constructief

<https://www.mooiboxtel.nl/nieuws/algemeen/56142/gebiedsdagen-greentech-park-brabant-nog-weinig-concreet-maar-we>

Slim sturen op diergezondheid door combineren van databronnen

<https://www.nieuweoogst.nl/nieuws/2022/06/13/slim-sturen-op-diergezondheid-door-combineren-van-databronnen>

Groen licht voor The Chocolate Factory

<https://www.agrifoodcapital.nl/nl/nieuws/groen-licht-voor-the-chocolate-factory/>

Geslaagde Dag van de Duurzame Verpakking

<https://www.verpakkingsmanagement.nl/duurzaamheid/nieuws/geslaagde-dag-van-de-duurzame-verpakking>

Pilot Keukenkanjers van start

<https://www.agrifoodcapital.nl/nl/nieuws/pilot-keukenkanjers-van-start/>

Ron lokt luizen in zijn aardappels om ook luizendoders te krijgen

<https://www.bd.nl/uden-veghel-e-o/ron-lokt-luizen-in-zijn-aardappels-om-ook-luizendoders-te-krijgen~af00266c/>

Terugblik Meet-Up AgriFoodInnovation over reststroomverwaarding

<https://www.agrifoodcapital.nl/nl/nieuws/terugblik-meet-up-agrifoodinnovation-over-reststroomverwaarding/>

Nieuw model huurovereenkomst buitengebied moet drugsriminaliteit voorkomen

<https://hetccv.nl/nieuws/nieuw-model-huurovereenkomst-buitengebied-moet-drugsriminaliteit-voorkomen/>

Curio gastheer van AFI Meet-Up Smart Farming Plantaardig

<https://brabantinbusiness.nl/nieuws/curio-gastheer-van-afi-meet-up-smart-farming-plantaardig>

Verdiepende interviews van projecten en partners
(via www.mob.nl):

AgroProeftuin de Peel:

'Het belangrijkste zijn de 40 initiatieven waarin ondernemers uit onze regio, de pioniers in kringlooplandbouwideeën, vernieuwing in de praktijk brengen voor een duurzame toekomstgerichte agrarische productie.'

Inzet data voor vitale voorzieningen:

'Een voorbeeld van een actuele vraag die aan het dataportaal gesteld kan worden is: "Hoeveel geld moeten we als gemeente reserveren voor het isoleren van woningen?'

Karin van Meer
(programmamanager Regio Deal Noordoost Brabant):

'Zonder regionale samenwerking, was er geen Regio Deal geweest.'

Voedseleducatie:

'We bevorderen hiermee niet alleen een gezondere leefstijl, maar ook wordt de relatie versterkt tussen consumenten en regionale producenten én we dragen met het project bij aan het tegengaan van voedselverspilling.'

Leefbaarheid in de dorpen:

'Leefbaarheid in de Dorpen helpt om de afstand tussen overheid en inwoners te verkleinen en stimuleert samenwerking.'

Ontwikkel- en Expertisecentrum voor duurzame dierlijke eiwitten (ODE):

'We voeren het onderzoek nu uit in een mooie combinatie van ondernemers en bestuurders uit de regio. Een aantal bedrijven heeft zich inmiddels aangesloten bij de stuurgroep.'

SPARK Makers Zone:

'Techniek is ontzettend veelzijdig. Nu kreeg ik de kans om in korte tijd met allerlei richtingen kennis te maken: van 3D-printen en programmeren tot robotica.'

Transformatie centra steden:

'Regionale samenwerking en afstemming worden steeds belangrijker. Met deze regionale detailhandelsvisie werken wij hard aan toekomstbestendige centra in onze gemeenten.'

Stallenaanpak - Vitalisering buitengebied:

'De ervaringen die we in deze proeven opdoen, willen we ontwikkelen tot een aanpak die verder uitgerold wordt over heel Meierijstad en de andere drie deelnemende gemeenten.'

Monique Hootsmans (dealmaker Rijk) over de Regio Deal Noordoost Brabant:

'RNOB wist het perspectief van welvaart te verbreden. Er is nog steeds een belangrijke rol voor agrifood als belangrijkste sector in deze regio, maar het totaal biedt nu een duurzaam toekomstperspectief.'

Puzzelen met ruimte:

Het project helpt bij de gebiedsafbakening en integrale aanpak van de opgaven in Aa-dal Noord. Zo verbinden we slim de deelgebieden én werken we als één overheid efficiënt samen.'

Gedeputeerde Lemkes over de Regio Deal Noordoost Brabant:

'Die brede welvaart is ons kompas. Niet alleen op provinciaal en regionaal niveau, maar ook op lokaal niveau mogen we nog meer denken in termen van brede welvaart in plaats van in euro's. Brede welvaart gaat immers over wat mensen voelen. Dat is niet in geld uit te drukken maar het is het geheel van economische, sociale en ecologische aspecten.'

Circular Food Center (circulaire verpakkingen):

'Dankzij de Regio Deal kwam er een direct contact tussen ons innovatieprogramma en het Circular Food Center. Daardoor zijn de gemeenten Oss en Meierijstad sterker met elkaar verbonden.'

Datagedreven Agrifoodregio:

'Als bestuurders, ondernemers en werknemers niet thuis raken in de mogelijkheden van data, komt uiteindelijk de brede welvaart in gemeenten in het geding.'

**Meer lezen?
Klik op quotes om naar het artikel/ interview te gaan.**

Regio Deal update januari 2022

Nieuws vanuit het programma

- Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK) heeft de Regio Deals overgenomen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij (LNV). De verantwoordelijke minister Hanke Bruins Slot heeft in haar vorige functie positieve ervaringen opgedaan met de Regio Deal van Regio Food Valley.

Nieuws vanuit de pijlers

Pijler Goed Leven: verbeteren van het blijfklimaat

- Het Regio Deal project 'Leefbaarheid in de Dorpen' organiseert samen met Stichting Zet in februari de onlineworkshop: [de praktijk van ambtenaren met lef](#). Ambtenaren uit de regio leren van en met elkaar hoe ze initiatieven van bewoners kunnen laten groeien. Bij voldoende belangstelling krijgt de workshop een vervolg in een breder leertraject.
- De stuurgroep van het Regio Deal project 'Leefbaarheid in de Dorpen' heeft in december haar goedkeuring gegeven voor een financiële bijdrage aan drie projecten. Eerder werden zes andere projecten al goedgekeurd:
 - Gebiedsorganisatie en gebiedsfonds Heusden. Een innovatief project, gebaseerd op eigenaarschap van bewoners, waarvan de opbrengsten terugvloeien in het gebiedsfonds. Gemeente Heusden ontvangt middelen voor onafhankelijke procesbegeleiding van het lokale samenwerkingsverband gemeente Heusden, Klimaatplein Heusden en 'streekholders' voor het versnellen van de transitie naar een duurzame samenleving.
 - Bruisende Brink Sint Anthonis. Stichting Brinkkiosk ontvangt een bijdrage in de communicatiekosten om versneld diverse activiteiten te kunnen ontwikkelen.
 - Dorsplan Langenboom. Aan Stichting Eigen Kweek Langenboom zijn middelen ter beschikking gesteld zowel voor de scholingskosten om een sterk netwerk van vrijwilligers te ontwikkelen als voor de procesbegeleiding om het Dorpsplan Langenboom te realiseren.
- Zes keer per jaar-op iedere eerste dinsdag van de even maanden-organiseert het Werkgeversservicepunt Noordooost Brabant (WSP) een Online Banenmarkt. Het event wordt georganiseerd via een besloten LinkedIn-groep met bijna 2.100 leden. Op de markt ontmoeten en presenteren werkgevers en werkzoekenden zich aan elkaar. In 2021 zijn dankzij deze banenmarkt 196 matches gemaakt. Activiteiten van het WSP worden mede mogelijk gemaakt door het Regio Deal project 'Klaar voor de banen van nu en de toekomst'.
- Het regionaal arbeidsmarktprogramma Noordooost Brabant Werkt is in 2015 mede initiatiefnemer geweest voor een dashboard over ontwikkelingen op de arbeidsmarkt: [arbeidsmarktinzicht](#). Onlangs is het dashboard uitgebreid met interessante informatie over [jeugdwerkloosheid en onderwijs](#) in Brabant.

- De eerste groep ondernemers is bijna klaar met het programma van het project ‘Nieuwe perspectieven voor boeren’. Nieuwe Oogst, blad voor agrarisch ondernemers, berichtte over de eerste successen:
“De ondernemers luisteren naar elkaars verhalen. Ze willen leren van elkaar en willen de anderen helpen met hun plannen”, aldus de businesscoach Kitty Jenniskens van OndernemersLift+. Dankzij de Regio Deal zijn er voor de deelnemers geen kosten verbonden voor deelname.

Pijler Fijn Wonen: slim inrichten van de leefomgeving

- Het gebied Aadal-Noord is opgenomen als één van de gebieden in Brabant dat in aanmerking komt voor natuurherstel in het kader van de provinciale stikstofaanpak, de zogenaamde [Gebiedsgerichte Aanpak Groenblauw \(GGA aanpak\)](#). De aanpak richt zich op zowel op goede condities voor de natuur (voldoende water, gezonde bodem, minder stikstof) als op landbouw met perspectief. Aadal-Noord bestaat uit meerdere lopende gebiedsprocessen met verschillende opgaven. Vanuit het Regio Deal project ‘Puzzelen met Ruimte’ is hulp aangeboden om deze deelgebieden te koppelen en opgaves op elkaar af te stemmen. Een zogenaamd ‘parapluplan’ wordt nu opgesteld:
“Op deze manier verbinden we niet alleen slim en efficiënt de deelgebieden maar ook de verschillende processen met elkaar”, aldus Mario Jacobs, dijkgraaf en bestuurlijk opdrachtgever voor zowel het GGA proces in Aadal als voor ‘Puzzelen met Ruimte’.
- Bestuurders en projectleider van het Regio Deal project ‘Stallenaanpak, vitalisering buitengebied: versterken omgevingskwaliteit en weerbaarheid’ hebben op 19 januari jl. hun aanpak gepresenteerd aan de provinciale taskforce VAB’s (vrijkomende agrarische bebouwing). De [taskforce VAB’s](#) is opgezet vanwege het groeiende aantal VAB’s in het buitengebied. Dit netwerk bestaat uit wethouders Ruimtelijke Ordening / Buitengebied van 33 Brabantse gemeenten onder leiding van de gedeputeerde Ruimte en Wonen.
- Er komen dit voorjaar weer [enkele percelen](#) beschikbaar op de proeflocatie van het Regio Deal project ‘AgroProeftuin de Peel’. Ondernemers kunnen daar experimenteren met nieuwe gewassen en teelten. HAS Hogeschool biedt begeleiding bij de proeven en er worden metingen uitgevoerd gericht op nitraatuitspoeling en de totale stikstofbalans.

Pijler Anders Werken: ontwikkelen van een economisch perspectief

- Samen Tegen Voedselverspilling heeft met het Regio Deal project ‘Circular Food Center’ een plaats gekregen in de Brabantse Circulaire Innovatie Top 20. De stichting maakt daarmee kans op de publieksprijs. De [Brabantse Circulaire Innovatie Top 20](#) is dé circulaire challenge van Brabant voor pioniers, bedrijven en instellingen die met spraakmakende innovaties de Nederlandse economie stap voor stap circulair maken. Op 8 februari worden de winnaars bekend gemaakt tijdens een online live-uitzending.
- Om innovaties voor een circulaire voedselketen te stimuleren, opent Samen Tegen Voedselverspilling ook in 2022 haar voucherregeling. Ondernemers en organisaties met een goed idee om voedselverspilling te voorkomen of voedselreststromen te verwaarden

Regio Deal Noordooost Brabant

kunnen kennis en expertise of een financiële bijdrage ontvangen. [Alle voorwaarden van de regeling en het aanvraagformulier zijn hier te vinden.](#)

- Dankzij het Regio Deal project 'Data gedreven AgriFood regio' kunnen 300 MKB bedrijven komende 3 jaar aan de slag met data uitdagingen en kansen. Er is een breed aanbod beschikbaar. Het varieert van 5 minuten oriënteren op het computergebruik tot een traject van bijna 5 maanden waarbij met inzet van studenten en onderzoekers van JADS, HAS en Avans gemeenschappelijke technieken en data uitdagingen van de ondernemer aangepakt worden. Geïnteresseerde ondernemers kunnen vanaf volgende maand meer informatie vinden op de website [van Platform Driven by Data](#).

Regio Deal update februari 2022

Nieuws vanuit het programma

- Het Dagelijks Bestuur RNOB en een betrokken bestuurder van de provincie hebben onlangs de [Tussenrapportage juli 2020 - november 2021 Regio Deal](#) vastgesteld. De uitvoering ligt op koers. Mooie resultaten zijn bereikt. De komende periode kunnen alle partners door op de ingeslagen weg met de uitvoering van de Regio Deal.
- Het [jaaroverzicht 2021 communicatie](#) is gereed. Dit overzicht bundelt alle updates, nieuwsartikelen en activiteitenkalender van het afgelopen jaar.
- Op 14 februari jl. bracht Jan-Kees Goet, de secretaris-generaal (SG) van het Ministerie van LNV, een [geslaagd werkbezoek](#) aan de regio Noordooost-Brabant. Enkele Regio Deal projecten werden bezocht. Eén van de doelen was een verdere verdieping van de samenwerking tussen Rijk, Provincie en regio.

Nieuws vanuit de pijlers

Pijler Goed Leven: verbeteren van het blijfklimaat

- Wat in het vat zit, verzuurt niet. Dat heeft het Regio Deal project 'Leefbaarheid in de dorpen' vorig jaar beloofd. De nieuwe datum voor 'Hoe word je een participatieve gemeente!' is donderdagmiddag 21 april. Een bijeenkomst voor bestuurders en ambtenaren van zowel het fysieke als het sociaal domein die de mogelijkheid en de bevoegdheid hebben om wezenlijk bij te dragen aan het creëren van een echt participatieve gemeente.
- Al enkele jaren wordt een estafettestokje 'Keep on Learning' doorgegeven van werkgever naar werkgever in Noordooost Brabant. Door deze estafette worden werkgevers en hun initiatieven op gebied van leven lang ontwikkelen en duurzame inzetbaarheid in de schijnwerpers gezet. Het [13e stokje](#) werd in februari uitgereikt aan GWS Dé Schoonmaker uit 's-Hertogenbosch. Leven lang ontwikkelen staat in het hart van regionale arbeidsmarktsamenwerking en is onderdeel van de Regio Deal.
- In Noordooost-Brabant werken meer dan 60.000 zzp'ers. De Regio Deal maakt het mogelijk zzp'ers komende jaren te blijven ondersteunen via www.zzpnobboost.nl. Op 17 februari jl. was het succesvolle 4e ZZP Boost event: 'Kom in beweging'. Zo'n 60 deelnemers namen deel aan dit online event met drie interessante workshops om als zzp'er in beweging te blijven tijdens en na de corona crisis.
- 30 ondernemers die vernieuwing nastreven, hebben al gebruik gemaakt van vouchers voor het gebruik van faciliteiten van SPARK Makers zone: training, gebruik machine, specifieke maakvraag. De vouchers ter waarde van 5.000 euro zijn onderdeel van het Regio Deal project '[SPARK Makers zone](#)'. Fraai-Architecten uit Heesch is één van de ondernemers. De architect gaat een huis bouwen volledig volgens de principes van de natuur (bio mimicry) en biobased.

- Van één van de deelnemers aan het Regio Deal project 'Nieuwe Perspectieven voor Boeren' van OndernemersLift+, Leon Moonen van 'Crole Natuurrund' uit Sint-Oedenrode, verscheen een artikel in het [Brabants Dagblad](#) (19 februari). Zijn bedrijf draagt bij aan de ontwikkeling van kweekvlees. Dit wordt straks een extra pijler onder zijn bedrijf. 'Nieuwe perspectieven' heeft de ondernemer in zes sessies geholpen met een versnelling van zijn bedrijfsidee. Eind februari gaat een tweede groep agrarische ondernemers van start met het programma Nieuwe Perspectieven voor Boeren. Naast deze ondernemers, die werken aan de verwezenlijking van hun idee, start er in maart een inspiratiegroep. Deze groep werkt aan nieuwe concepten om hun bedrijf weer op de kaart te zetten en impact te maken op maatschappelijke thema's.

Pijler Fijn Wonen: slim inrichten van de leefomgeving

- Op Valentijnsdag kwam Jan-Kees Goet, secretaris-generaal van het Ministerie van LNV, naar onze Regio. In het programma was er volop aandacht voor gebiedsgericht werken en het landelijk gebied aangezien het nieuwe kabinet daar een accent legt. Een goed moment om onze kennis van gebiedsprocessen zoals opgedaan in het Regio Deal project 'Puzzelen met Ruimte' aan te bieden aan het nieuwe kabinet. Mario Jacobs, bestuurlijk trekker vanuit Waterschap Aa en Maas, liet zien hoe er door goed samen te werken met inwoners, overheden en (agrarische) bedrijven er goede voortgang is, zoals tussen 's-Hertogenbosch en Kasteel Heeswijk waar het Dynamisch Beekdal is ingericht. Hij stipte ook de uitdagingen aan waar veel gebiedsprocessen tegenaan lopen, zoals het gebrek aan capaciteit en brede bestuurlijke aanhaking en complexe, sectorale financiering. Goed om mee te geven aan de delegatie, zodat we elkaar in het samenspel tussen Rijk en Regio beter begrijpen en van koppelkansen vlotter tot realisatie kunnen komen.
- Binnen het Regio Deal project 'Stallenaanpak, vitalisering buitengebied: versterken omgevingskwaliteit en weerbaarheid' bespreken vier gemeenten hun ervaringen met gebiedsprocessen rondom stallen die leeg komen te staan. Daarbij willen de gemeenten ook 'ondermijnende, criminele activiteiten' in de stallen tegengaan. Ook wordt op verzoek van het Rijk gekeken naar circulariteit. Hoe kunnen materialen van de gesloopte stallen hergebruikt worden? Deelnemers zijn de gemeenten Meierijstad (trekker), Bernheze, Land van Cuijk en Boekel. De laatste twee gemeenten hebben inmiddels een gebiedsproces afgerond en werken aan een nieuw bestemmingsplan. Enkele belangstellende gemeenten in Noordooost Brabant volgen het project om te leren van de ervaringen. Ze kunnen ook zelf cases inbrengen.
- Onderdeel van het Regio Deal project 'AgroProeftuin de Peel' is het organiseren van [themadagen 'Boeren met Kennis'](#) om vervolgens daadwerkelijk nieuwe proeven en experimenten op te starten. 18 februari was de [eerste succesvolle praktijkdag](#). 18 agrarisch ondernemers verdiepten zich in het belang van data en tech. Er volgen nog drie dagen met een eigen actueel thema.
- Het werkbezoek van de secretaris generaal van LNV op 14 februari jl. ging ook langs bij het [Tuinbouwbedrijf Jonkergouw](#). Eén van de ondernemers die in samenwerking met 'AgroProeftuin de Peel' experimenteert met kringlooplandbouw.

Pijler Anders Werken: ontwikkelen van een economisch perspectief

- De [AFI Meet-ups](#) worden weer opgepakt. De definitieve datum is bekend. Op woensdagmiddag 13 april 2022 kunnen netwerkpartners met focus op het snijvlak van agrifood-hightech-data elkaar in de Brabanthallen ontmoeten en inspireren. De Meet-up vindt plaats tijdens [Food Technology 2022](#). AgriFoodInnovation (AFI) wordt mede mogelijk gemaakt door de Regio Deal.
- Er zijn grote uitdagingen in de keten om vóór 2030 voedselverspilling met de helft te verminderen. De Stichting tegen de Voedselverspilling gaat op maandagmiddag 14 maart 'aan tafel' met onder andere vertegenwoordigers van een supermarkt, het voedingscentrum en VN-jongerenorganisatie over de vragen: hoe verspillingvrij zijn Nederlandse supermarkten en wat zeggen de nieuwste cijfers? En hoe werken we aan een 'mindshift' onder consumenten om verspillingvrij te kopen, koken en te bewaren? [Bekijk hier het hele programma](#) en voor aanmelding voor de online live-uitzending. De activiteiten van Stichting tegen de Voedselverspilling worden mede mogelijk gemaakt door de Regio Deal.
- De Voedselzuinigheidsaward van de eerste Brabantse HBO Challenge Voedselverspilling is gewonnen door Rody van den Heuvel. De student Food Innovation bij HAS Hogeschool won met het project 'Challenge Beefy Green'. Hij ontwikkelde samen met het bedrijf Beefy Green het concept 'Woesterzwam', een vegetarische borrelworst voor flexitariërs met tenminste 50% oesterzwamvoetjes. De award werd uitgereikt door de HAS, Rabobank en Samen Tegen Voedselverspilling aan het meest impactvolle voedselverspillingsproject. [Lees hier meer](#).
- Op dinsdag 15 februari jl. was de 2e gebiedsdag van het Regio Deal project 'GreenTech Park Brabant'. Zowel met ondernemers als met omwonenden zijn weer goede gesprekken gevoerd over de ontwikkeling van dit gebied. De focus voor het gebied is verruimd van biobased economy naar circulair. Biobased economy is het gebruiken van gewassen en reststromen uit landbouw en voedingsmiddelenindustrie voor nietvoedseltoepassingen. Eind maart staat de derde gebiedsdag gepland.
- Drie studenten van de HAS Hogeschool gaven 22 februari jl. hun eindpresentatie over hun onderzoek naar de mestvervaardingsinstallatie die bij een melkveehouder in Oss staat. De inzet van studenten is onderdeel van het Regio Deal project '[Direct Energie uit mest](#)'. Een voorlopige conclusie is dat de deelstromen kunnen voldoen aan de nieuwe wetgeving. De financiële haalbaarheid van het systeem is nog twijfelachtig omdat de terugverdientijd van 8,5 jaar net boven de norm ligt. Ze concluderen verder dat de melkveehouder energieneutraal kan zijn vanwege de biogasopbrengst. Als aanbeveling is een bruikbaar rekenmodel opgeleverd om zelf te kunnen blijven monitoren. Hierdoor ontstaat een meer representatief beeld met een goede doorrekening van het systeem, de kwaliteit van de deelstromen, de mineralenbalans en de financiële haalbaarheid per locatie.
- Het Regio Deal project 'Data gedreven AgriFood Regio' heeft een bijdrage geleverd op de provinciale online bijeenkomst van 24 februari jl. '[Hoe toekomstbehendig is de Brabantse economie?](#)' Elma Mieras, directeur coöperatieve Rabobank 's-Hertogenbosch sprak tijdens het plenaire deel. Zij bracht twee punten. Ten eerste dient het bewustzijn bij het MKB over het belang en de waarde van de data te worden vergroot. Ten tweede dient 'de klantreis' soepel te lopen. De MKB'er die verder wil met data moet weten waar hij terecht kan. Het project is met beide punten volop aan de slag.

Regio Deal update maart 2022

Nieuws vanuit het programma

- Op 17 maart jl. ontmoeten de projectleiders Regio Deal elkaar bij de HAS Hogeschool in 's-Hertogenbosch. Thema van deze middag 'hoe kun je (nog beter) samenwerken met kennisinstellingen'. Wij [kijken terug](#) op een waardevolle bijeenkomst.
- Partijen uit Noordoost-Brabant en het Rijk willen met Regio Deals, anders dan met eerder regionaal beleid, vooral de brede welvaart in de regio bevorderen. Dat doen we door opgavegericht te werken via de drie pijlers Goed Wonen, Fijn Leven en Anders Werken. Het Planbureau voor de Leefomgeving heeft op 28 februari jl. een landelijk onderzoek gepubliceerd naar [de Regio Deals in de praktijk](#) waaruit blijkt dat het werkt. Opgavegericht werken draagt inderdaad bij aan een bredere focus op het welzijn van inwoners.
- Niet alleen vanuit de Regio Deal wordt naar brede welvaart gekeken. Ook provincie en gemeenten kijken steeds vaker verder dan enkel economische groei. De Academische Werkplaats Brede Welvaart organiseert op woensdag 6 april een [Masterclass Brede Welvaart in de Praktijk](#). De vraag staat centraal: hoe kan brede welvaart worden toegepast als sturings- en monitoringsinstrument in de praktijk van (overheids)beleid?

Nieuws vanuit de pijlers

Pijler Goed Leven: verbeteren van het blijklimaat

- Het Regio Deal project 'Leefbaarheid in de dorpen' doet de oproep om aan te sluiten bij de [online community Leefbaarheid in Dorpen](#) voor een nóg fijner leven in de dorpen in Noordoost Brabant. Binnen deze community helpen inwoners met leefbaarheidsinitiatieven, ambtenaren en andere betrokkenen elkaar om mooie dingen te realiseren. Centraal staat het delen van kennis, ervaring en contacten. Leren waar zich valkuilen bevinden en elkaar inspireren met vernieuwende ideeën.
- Onlangs was een online symposium over het koopstromenonderzoek van Nederland: [KSO 2021](#). Per gemeente uit Noordoost Brabant zijn factsheets beschikbaar over o.a. het voorzieningenaanbod, de werkgelegenheid, de bestedingen en de waardering van het centrum. In het kader van de actualisatie van de regionale detailhandelsvisie Noordoost-Brabant gebruikt de ingehuurde projectleider van BRO de resultaten van dit koopstromenonderzoek om de regionale verhoudingen tussen gemeenten en centra in beeld te brengen. Wat zijn de werkelijke verzorgingsgebieden van centra? Waar is sprake van overlap? Hoe ziet de regionale oriëntatie van de consument er uit?
- De bestuurlijke kopgroep van het Regio Deal project 'Voorzieningen voor internationale werknemers' heeft besloten om als regio Noordoost-Brabant mee te werken aan de landelijke campagne [Arbeidsmigratie Werkt](#) van de stichting Ontmoet de arbeidsmigrant. Doelen van deze campagne zijn om arbeidsmigranten een gezicht te geven, de kennismaking tussen hen en de Nederlanders te bevorderen, achtergrondinformatie te geven, begrip te kweken voor hun woon- en werksituatie en uit te leggen waarom wij deze

werknemers zo hard nodig hebben. Onze regionale economie is er letterlijk van afhankelijk. Deze actie past bij één van de doelstellingen uit [het regionaal Handelingsperspectief Huisvesting, Integratie en Participatie van Internationale Werknemers](#). In dit handelingsperspectief is de ambitie uitgesproken om 6.000 bedden te realiseren voor humane en veilige huisvesting voor de kort-verblijvende internationale werknemers. Ambtelijk wordt een voorstel voorbereid met een toetsingskader en randvoorwaarden en verdeling van de bedden over de gemeenten. Ambtenaren zijn ook bezig met het uitwerken van een regionale adviesnota voor Toezicht en Handhaving op o.a. de huisvesting van arbeidsmigranten.

- Leven lang ontwikkelen staat in het hart van regionale arbeidsmarktsamenwerking en is onderdeel van Regio Deal Noordoost Brabant. Werkenden en werkzoekenden kunnen vanaf 1 maart 2022 [bij het UWV](#) een STAP-budget van maximaal € 1.000 euro aanvragen. De subsidie staat voor Stimulering Arbeidsmarkt Positie. De subsidie kan gebruikt worden voor het volgen van een geregistreerde training, cursus of opleiding om zo goed inzetbaar te blijven op de arbeidsmarkt. Hiermee wil de landelijke overheid mensen de mogelijkheid bieden om meer eigen regie te nemen bij het ontwikkelen van hun loopbaan.
- Op 5 april 2022 is er weer de tweemaandelijks [Online Banenmarkt Noordoost-Brabant](#). Het regionale event wordt georganiseerd via een besloten LinkedIn-groep met bijna 2.100 leden. Op de markt ontmoeten en presenteren werkgevers en werkzoekenden zich aan elkaar. Dit leidt iedere keer tot een aantal matches. Activiteiten van het WSP worden mede mogelijk gemaakt door het Regio Deal project 'Klaar voor de banen van nu en de toekomst'.
- Het aantrekken en behouden van Talent is één van de opgave in het regionaal arbeidsmarktprogramma en onderdeel van de Regio Deal. Arbeidsmarkt en talent zijn ook belangrijke thema's voor de provincie Noord-Brabant. Vrijdag 18 maart gingen 18 hoogopgeleide jongeren met ambtenaren en bestuurder van de provincie [in gesprek](#) over wat hiervoor nodig is. De jongeren waren enthousiast en hebben toegezegd samen met de provincie mee te denken aan verdere invulling aan deze opgave.
- Het Regio Deal project 'SPARK Makerszone' was 24 februari jl. te gast bij de deelsessie 'broedplaatsen: waar innoveren, leren, produceren en samenwerken samenkomen' van de provinciale bijeenkomst [Toekomstbehendig Brabant](#). In Brabant is sprake van een doorontwikkeling van innovatiedistricten. Deze stadscampussen en hybride leeromgevingen bruisen van de diversiteit. Startups, incubators, natuur, bedrijfsnetwerken, onderwijs en horeca komen vaak samen op deze plaatsen.
- SPARK in het hart van het Bossche Innovatie Kwartier is één van deze inspirerende plekken in Brabant. Tijdens de sessie werd ingegaan op de succesfactoren en verkend op welke plaatsen in Brabant er kansen zijn voor hybride leeromgevingen en broedplaatsen. Met de deelnemers van de sessie ontstonden interessante verbindingen. De volgende stap is het organiseren van een symposium om de kracht van Brabant op dit thema verder te verbinden en ontwikkelen.
- Volgende maand wordt het programma van de eerste groep deelnemers aan het Regio Deal project '[Nieuwe perspectieven voor Boeren](#)' van OndernemersLift+ afgerond. De businesscases worden aan elkaar en sleutelpersonen uit het netwerk gepresenteerd. Enkele voorbeelden van business cases die het programma heeft opgeleverd zijn:
 - een Experience Centre en ontwikkelcentrum voor kweekvlees;

- o een plaats waar 'burgers' in een serene landelijke omgeving afscheid kunnen nemen van hun gestorven huisdier;
- o een leefomgeving geïnspireerd op de Bluezone, met onder meer een recreatief centrum waar eigen groenten en vlees worden geteeld door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en waarbij ook gelegenheid is om in de omgeving te wonen in tiny houses, voor mensen die werken in het gebied.

Pijler Fijn Wonen: slim inrichten van de leefomgeving

- Het project 'Samen de handen uit de mouwen' werkt aan het versterken van een vitaal en weerbaar buitengebied. Eén van de acties uit het projectplan is het opzetten van een netwerk met jonge agrariërs. Burgemeester Kees de Rooij van de gemeente Meierijstad ging op 11 maart met een aantal jonge boeren in gesprek over toekomst van hun bedrijven en de sector. Het project is onderdeel van het Regio Deal project 'Stallenaanpak, vitalisering buitengebied: versterken omgevingskwaliteit en weerbaarheid'.
- Onderdeel van het Regio Deal project 'AgroProeftuin de Peel' is het organiseren van vier [themadagen 'Boeren met Kennis'](#) om vervolgens daadwerkelijk nieuwe proeven en experimenten op te starten. Tijdens de tweede themadag stond [bodemverbetering centraal](#). 25 boeren gingen na introductie aan de slag met de vraag wat zij zelf kunnen doen om de bodem te verbeteren. Dat leverde een aantal hele bruikbare, concrete ideeën op voor nieuwe experimenten. [Eiwit voor veevoer van eigen bodem](#) was het thema van de derde dag. Nu grondstofprijzen stijgen en de vraag om kringlopen te sluiten toeneemt, wordt dit steeds interessanter. Er valt echter nog veel te ontdekken aan deze teelten. Dat was een belangrijke conclusie van die dag. De vierde en laatste themadag is 15 april met als thema: [duurzaam verdienen als boer van de toekomst](#).

Pijler Anders Werken: ontwikkelen van een economisch perspectief

- Het Regio Deal project 'Circular Food Center' heeft als ambitie om wereldwijd koploper en voorbeeld te zijn in de aanpak van verspilling. Van al het voedsel, inclusief dranken, dat supermarkten in Nederland aanboden in 2020, kwam 1,6% niet bij consumenten terecht. Daarmee is de hoeveelheid voedselverspilling in supermarkten met 3,6% afgenomen ten opzichte van 2018. Dit blijkt uit een recent [onderzoek door Wageningen University & Research \(WUR\)](#). Ook de nieuwe minister Slaghouwer van LNV benadrukt in [een kamerbrief](#) het belang van aanpak tegen de voedselverspilling. Bij de kamerbrief was [de jaarlijkse update van de Monitor Voedselverspilling](#), uitgevoerd door de WUR, bijgevoegd. De Monitor toont een globaal beeld van de verspilling in de hele keten en laat in de update van 2019 een significante daling zien, die vooral te verklaren is door weersomstandigheden en verbeterde data-inzichten.
- Om maatschappelijke opgaven op te lossen is onder andere samenwerken met kennisinstellingen belangrijk. Op 21 april is de Award uitreiking aan het winnende team van de [MBO Challenge Voedselverspilling](#). Tot 4 maart 2022 werkten verschillende teams van mbo-studenten aan vraagstukken van organisaties, om voedselverspilling te verminderen door innovaties. Een deskundige jury beoordeelt nu de ingediende cases.

- De derde gebiedsdag van het Regio Deal project 'GreenTech Park Brabant' was op dinsdag 29 maart. Deze keer konden de deelnemers elkaar fysiek ontmoeten. Ondernemers en inwoners kregen informatie over de voortgang van zowel de ontwikkelscenario's als van het ambitiedocument voor bedrijven. In de bijeenkomst werden nieuwe inzichten ingebracht om zo samen te werken aan de ontwikkeling van het terrein.

Regio Deal update april 2022

Nieuws vanuit het programma

- Minister Bruins Slot (BZK) heeft medio april [de Tweede Kamer geïnformeerd](#) over de contouren voor de nieuw af te sluiten Regio Deals en het beoogde proces en over de voortgang van de lopende Regio Deals. De Regio Deal wordt breed gezien als een effectief instrument waarbij regionale partners samen met het Rijk de brede welvaart en leefbaarheid in de regio kunnen bevorderen.
- Op maandag 11 april jl. spraken projectleiders van verschillende Regio Deal projecten met de regionaal procesregisseur over de concept 'koersnotitie Transitie Landbouw op dreef'. Voor de projecten is het belangrijk om kennis te nemen van deze regionale koers. De projectleiders zijn vooral benieuwd naar de uitwerking voor de agrarisch ondernemers in de praktijk.
- De programmamanager Regio Deal Noordoost Brabant was aanwezig bij de laatste sessie van het landelijke leertraject 'Regio Deal Lab Governance' op 21 april jl. Een belangrijk vraagstuk waar we met elkaar over spraken is de samenwerking tussen Rijk en regio en hoe dit verder verbeterd kan worden. Samenwerking met het Rijk vinden we belangrijk. De Regio Deal is een opmaat voor een langjarige samenwerking.
- Tijdens de Regiodag van 31 maart jl. heeft het regionaal overleg van wethouders economie ingestemd met een voorstel om extra communicatie materiaal te ontwikkelen. Dat materiaal is bestemd voor de gemeenten om hiermee meer ondernemers uit hun eigen gemeenten te kunnen enthousiasmeren om [kansen te pakken](#) die de verschillende Regio Deal projecten bieden.
- [Brabant Magazine](#), april 2022, van de provincie Noord-Brabant besteedt aandacht aan de drie Brabantse Regio Deals. Twee projecten uit onze regio: 'Leefbaarheid in de dorpen' en 'Direct energie uit mest' presenteren zich aan een breder publiek.
- Woensdag 13 april jl. maakten (nieuwe) raadsleden van de 11 gemeenten kennis met regionale samenwerkingsverbanden, waaronder RNOB. De Regio Deal werd gepresenteerd als een succesvolle aanpak om samen te werken aan goed leven, fijn wonen en anders werken.

Nieuws vanuit de pijlers

Pijler Goed Leven: verbeteren van het blijfklimaat

- [Hoe word je een participatieve gemeente?](#) Deze vraag stond 21 april jl. centraal op de bijeenkomst van het Regio Deal project 'Leefbaarheid in de dorpen'. Zo'n 25 deelnemers gingen aan de slag met vragen zoals: Waarom en wat is een participatieve gemeente? Waar loop je tegenaan? Wat betekent het voor de gemeentelijke organisatie?

- Op donderdag 21 april jl. was de succesvolle [Regionale Loopbaandag](#). Een netwerk bijeenkomst voor en door loopbaanprofessionals in de regio Noordoost Brabant. Zestig mensen ontdekten in workshops en in gesprek hoe je 'het beste' uit mensen kunt halen. Zij vergrootten hun expertise en netwerk. Leven lang ontwikkelen staat in het hart van regionale arbeidsmarktsamenwerking en is onderdeel van Regio Deal Noordoost Brabant.
- In deze tijden van arbeidsmarktcrisis is investeren in het behoud van medewerkers belangrijk. Op 19 mei organiseert het regionaal arbeidsmarktprogramma daarom een [ontbijtsessie voor werkgevers](#) over het binden van personeel in het gemeentehuis van Oss.
- Dit jaar staan nog twee edities van het [traject technische oriëntatie](#) gepland. Op 12 mei start een groep van maximaal 10 deelnemers. De deelnemers maken in 10 weken tijd kennis met verschillende vaardigheden en technieken zoals 3D tekenen, lasersnijden, metaalbewerking, VR- en AR, installatietechniek en robotica. Door digitalisering is het beroepenveld continu in beweging waardoor er een groeiende behoefte is aan mensen met technische en digitale vaardigheden. Een volgende groep start op 6 oktober. Deze trajecten zijn onderdeel van het Regio Deal project 'SPARK Makerszone'.

Pijler Fijn Wonen: slim inrichten van de leefomgeving

- Op 12 april jl. ontving het koppelteam van het Regio Deal project 'Puzzelen met Ruimte' de projectleiders van de grotere gebiedsprocessen in de regio Noordoost Brabant. Ervaringen werden uitgewisseld en er werd verkend waar gebiedsprocessen tegenaan lopen. Duidelijk is dat beschikbaarheid van grond een belangrijke factor is. Er is behoefte aan een aantal instrumenten om sneller en makkelijker te kunnen puzzelen met ruimte in een gebied. In een volgende bijeenkomst wordt ingegaan op de vraag 'welke instrumenten kunnen helpen?'.
- Onderdeel van het Regio Deal project 'AgroProeftuin de Peel' is het toekennen van subsidies aan ondernemers die stappen zetten in kringlooplandbouw. Alle zeven toegekende projectsubsidies zijn [hier](#) te lezen. 26 april jl. sloot de tweede tranche. De volgende deadline is 8 juni 2022. Ook voor de zogenoemde zaaigeld regeling is [een projectenpagina](#) beschikbaar. Zaaigeld is bedoeld voor ondernemers die kringloopbouw in de praktijk willen brengen.
- In maart zijn de eerste werkzaamheden op de [proeflocatie van AgroProeftuin de Peel](#) in Zeeland gestart. Er worden dit jaar 15 velden met een grote diversiteit aan teeltproeven door boeren en enkele onderzoeksinstellingen aangelegd. Naast experimenten op de proeflocatie zijn er in 2022 ook boeren die op eigen land proeven aanleggen met ondersteuning van AgroProeftuin de Peel.

Pijler Anders Werken: ontwikkelen van een economisch perspectief

- Het thema 'Reststroomverwaarding' staat centraal tijdens [de Meet-up](#) van het regio Deal project 'AgriFood Innovation' op 30 juni a.s. op de CHV Noordkade in Veghel. Een netwerkbijeenkomst voor haar partners om elkaar te ontmoeten, kennis en ervaringen te delen en businesskansen te verkennen en op te pakken.

- Eén van de businesscases van het Regio Deal project 'AgriFood Innovation' [Pixelfarming Robotics](#) is vanaf 14 april te zien op de Floriade Expo 2022 in Almere. Samen met een aantal partners gaan zij de toekomstmogelijkheden voor groene oplossingen op het gebied van landbouw en duurzaamheid laten zien bij [het FoodForum](#).
- Onderdeel van het Regio Deal project '[Agrifood Innovation \(AFI\)](#)' is het ontwikkelen van nieuwe businesscases. Deze maand is de verkenning gestart naar het verwaarden van groene reststromen (paprika, zacht fruit, aardappel en prei). Tijdens de (vee)voedsel productie komen nevenstromen vrij. Consumenten willen steeds meer plantaardige producten eten. De voedselverwerkende industrie zoekt naar mogelijkheden om groene stromen te verwerken tot nieuwe voedingsproducten. In de verkenning gaan Brabantse bedrijven en kennisinstellingen na of nieuwe business cases mogelijk zijn om dergelijke hoogwaardige toepassingen te kunnen versnellen.
- Het Regio Deal project 'Circular Food Center' heeft als ambitie om wereldwijd koploper en voorbeeld te zijn in de aanpak van verspilling. Onlangs [informeerde](#) minister Staghouwer (LNV) de Tweede Kamer over de evaluatie van de Voedselagenda 2016- 2020 en het voedselbeleid. Met de Kamerbrief geeft de minister richting aan de verdere verduurzaming van het voedselsysteem de komende jaren. Halvering van de voedselverspilling in 2030 ten opzichte van 2015 (Sustainable Development Goal 12.3) blijft een speerpunt in het voedselbeleid van dit kabinet. In de evaluatie wordt de bundeling van activiteiten via de stichting [Samen Tegen Voedselverspilling](#) succesvol genoemd. Het ministerie zet de aanpak van de stichting door.
- In april bracht een EU-delegatie een werkbezoek aan onder andere het Regio Deal project '[Circular Food Center](#)' en het bedrijf [Genson](#) uit Sint Oedenrode. Ze lieten zich informeren over een circulair voedselsysteem en de eiwittransitie. De aanwezigen - DG SANTE (afdeling van de Europese Commissie verantwoordelijk voor voedselveiligheid en gezondheid) en landbouwattachés van de lidstaten - waren onder de indruk van de innovatiekracht en samenwerking in de regio. Het werkbezoek werd georganiseerd door FoodNL: het samenwerkingsverband van AgriFood Capital, Greenport Venlo en Regio FoodValley.
- Veel gemeenten werken met een circulair grondstoffenbeleid en een duidelijke klimaatambitie. Voedselverspilling voorkomen is een beleidsthema dat heel concreet is én met potentieel een grote, positieve impact. Samen Tegen Voedselverspilling roept alle gekozen gemeenteraadsleden op om werk te maken van een verspillingvrije gemeente. Hoe? Voor gemeenten is er een vernieuwd [stappenplan: 'Op naar een verspillingvrije gemeente'](#) beschikbaar.
- 'Samen (ver)pakken we de toekomst!' Dit thema staat centraal in het programma van de [Dag van de duurzame verpakking 2022](#) op woensdagmiddag 8 juni in Dome-X in Oss. De bijeenkomst wordt mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van de Regio Deal Noordoost Brabant. HAS studenten organiseren dit event. De voorbereidingen zijn te volgen via: www.linkedin.com/in/dagvandeduurzameverpakking en via www.instagram.com/dagvandeduurzameverpakking.
- Eén van de subdoelen van het Regio Deal project 'Direct energie uit mest' is inwoners informeren over voor welke opgaven we staan in de landbouw. Het project doet daarom op 6 juni mee met de [open boerderijdag](#) van Friesland Campina van een melkveebedrijf in Maren-Kessel.

- Het Regio Deal project 'Datagedreven AgriFood regio' is onderdeel van de Brabantse aanpak 'Maak werk van data'. Mkb'ers die (meer) waarde willen halen uit data kunnen terecht voor [ondersteuning](#): datascan, datacoach en expertregeling. Daarnaast organiseert het Regio Deal project aanvullend hierop samen met de gemeenten bijeenkomsten voor ondernemers. De wethouders economie zijn op 31 maart tijdens de Regiodag geïnformeerd over de aanpak. Er zijn ook mogelijkheden om (PhD) studenten aan een data project te laten werken.

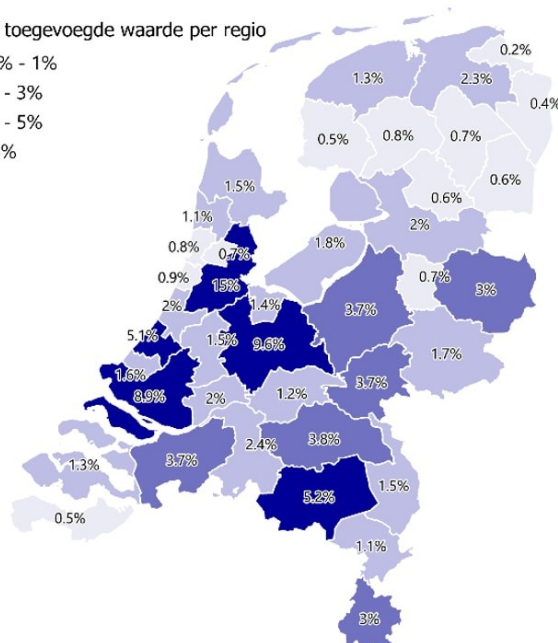
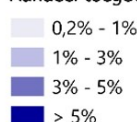

Regio Deal update mei 2022

Nieuws vanuit het programma

- Deze maand zijn de gesprekken gestart met de 17 projectleiders over de voortgang van hun Regio Deal project. Deze gesprekken vormen de input voor de rapportage die uiterlijk 15 juli bij het Rijk moet worden ingediend.
- Werken aan Brede Welvaart staat centraal in de Regio Deal. Brede Welvaart is breder dan alleen economische groei en vooruitgang. Bij Brede Welvaart gaat het ook om welzijn van mensen, om zaken als sociale vooruitgang, gezondheid en goede kwaliteit van de leefomgeving. Het CBS heeft in mei de [Monitor Brede Welvaart en de Sustainable Development Goals 2022](#) uitgebracht. De belangrijkste uitkomst is dat laagopgeleiden en mensen met een migratieachtergrond een lagere brede welvaart hebben dan respectievelijk hoogopgeleiden en mensen zonder migratieachtergrond.
- De Rabobank heeft in mei [een onderzoek](#) gepresenteerd waaruit blijkt dat de afgelopen decennia er een toenemende economische ongelijkheid is ontstaan tussen de 40 regio's in Nederland. De grote economische regio's worden steeds sterker terwijl de kleine(re) regio's aandeel in de economie verliezen, vooral aan de randen van het land. Het zijn voornamelijk de kwaliteiten van het regionale ondernemersklimaat die de verschillen verklaren. Dit biedt opties voor regionaal economisch beleid, aldus Rabobank. De regio Noordoost-Brabant scoort met 3,8% in toegevoegde economische waarde in 2020 het hoogst na de vier grote steden - zoals te lezen is in onderstaande afbeelding.

Aandeel toegevoegde waarde per regio

Nieuws vanuit de pijlers

Pijler Goed Leven: verbeteren van het blijfklimaat

- Het uitwisselen van kennis over leefbaarheid in de dorpen is een belangrijk onderdeel van dit Regio Deal project. Op donderdag 16 juni van 16.00 - 20.00 uur is de [inspiratiesessie 'Zorg voor Doy'](#). De documentaire Zorg voor Doy biedt een mooi instrument om de dialoog met elkaar aan te gaan over versterking van de leefbaarheid op het gebied van zorg, welzijn en wonen in de dorpen in Noordoost Brabant.
- Het Regio Deal project Voedseleductie is, na diverse malen uitstel vanwege Coronamaatregelen, gestart met de [pilots Keukenkanjers](#) op drie basisscholen in Uden, Veghel en Langenboom. Keukenkanjers is een interactief programma voor basisschoolleerlingen van groep 5 t/m 8. De kinderen bezoeken een lokale teler, nemen deel aan kookworkshops en krijgen theorielessen over voeding. Een gezonde toekomst begint met kennis over gezonde voeding.
- Al enkele jaren wordt een estafettestokje 'Keep on Learning' doorgegeven van werkgever naar werkgever. Door deze estafette worden werkgevers en hun initiatieven op gebied van leven lang ontwikkelen en duurzame inzetbaarheid in de schijnwerpers gezet. In tijden van krapte op de arbeidsmarkt is dit belangrijker dan ooit. [Wiltec uit Uden](#) nam deze maand het 14e estafettestokje in ontvangst. Leven lang ontwikkelen staat in het hart van regionale arbeidsmarktsamenwerking en is onderdeel van Regio Deal Noordoost Brabant.
- De wethouders van het regionale overleg Economie en Arbeidsmarkt waren 19 mei op bezoek bij Vion Food in Boxtel. Dit bedrijf ontving in het verleden ook al eens het [estafettestokje 'Keep on Learning'](#). De HR manager sprak met de bestuurders over hoe dit bedrijf werkt aan duurzame inzetbaarheid en zoekt naar oplossingen voor de krapte op de arbeidsmarkt.
- De eerste groep deelnemers aan het Regio Deal project 'Nieuwe Perspectieven voor Boeren' van OndernemersLift+ ging dit jaar van start. Als onderdeel van het traject presenteerden ze onlangs [hun bedrijfsplannen](#) aan een panel bestaande uit burgemeester Kees van Rooij en wethouder Jan Goijaarts van Meierijstad, gedeputeerde Elies Lemkes-Straver van de provincie Noord-Brabant, Liz Chermin van HAS Hogeschool en Aernout van der Does van Rabobank.

Pijler Fijn Wonen: slim inrichten van de leefomgeving

- 'Ben je een of een ? Goed omgaan met eigenaren en eigenaarschap maakt groot verschil in de gebieden. Wie vraagt aandacht? Versnelt of vertraagt dat realisatie?' Vital Zone instituut beschreef [waardevolle lessen](#) uit de praktijk opgedaan met de begeleiding van 2 gebiedsprocessen van het Regio Deal project 'Puzzelen met Ruimte'. Koppelkansen zijn er genoeg, maar hoe maak je die stap voor stap waar?
- Binnen het regio Deal Project 'Stallenaanpak, vitalisering buitengebied: versterken omgevingskwaliteit en weerbaarheid' werken vier gemeenten - Bernheze, Boekel, Land van Cuijk en Meierijstad- samen. In 10 proefgebieden werken zij aan het verbeteren van de woon- en leefomgeving in het buitengebied en bieden waar gewenst ruimte voor economische ontwikkeling door sanering van (leegstaande) stallen. Twee van deze

gebieden, 't Laar en Ollandseweg e.o., liggen in de gemeente Meierijstad. Op 20 juni 2022 organiseert de gemeente [een inloopavond](#) voor bewoners, ondernemers en initiatiefnemers.

- Vrijdag 15 juli organiseert het Regio Deal project 'AgroProeftuin de Peel' de [jaarlijkse open dag](#) op de proeflocatie aan de Middenpeelweg in Zeeland. Zowel boeren als burgers zijn welkom voor een rondleiding langs de duurzame [landbouw-experimenten](#).

Pijler Anders Werken: ontwikkelen van een economisch perspectief

- Het Regio Deal project 'Circular Food Center' krijgt een nieuwe thuisbasis bij [The Chocolate Factory](#). Dit wordt een leerwerk 'experience' op de Noordkade in de gemeente Meierijstad. Het talent van jongeren benutten, food-bedrijven en onderwijs samenbrengen en innoveren voor meer circulaire voedselketens: het komt samen rondom de levensechte chocoladeproductielijn.
- Het ontwikkelen van nieuwe ketenconcepten is onderdeel van het Regio Deal project 'Circular Food Center'. Een aantal van de stakeholders van Samen Tegen Voedselverspilling, die binnen het Circular Food Center met elkaar samenwerken aan een circulaire dierlijke eiwitketen, ontmoette elkaar [bij Looop](#) de innovatieve reststroomverwerker in Venlo. Andere stakeholders werken samen aan dit ketenconcept rondom de pluimvee, [de Oranjehoen](#).
- De winnaars van de [MBO Challenge Voedselverspilling 2021-2022](#) zijn bekend gemaakt: unaniem koos de jury voor de Wasabi Krokot van de studenten MBO voeding & kwaliteit van het Lentiz LIFE College. In opdracht van het bedrijf Dutch Wasabi gingen de studenten de uitdaging aan om een oplossing te vinden voor een reststroom van het bedrijf. Ook volgend schooljaar staat [de challenge](#) weer op het programma. Bedrijven en MBO-scholen kunnen zich nu al aanmelden.
- Het Regio Deal project 'Datagedreven AgriFood regio' is onderdeel van de Brabantse aanpak 'Maak werk van data'. Van 27 juni tot en met 2 juli 2022 is de vijfde editie van [dataweekNL](#) in 's-Hertogenbosch. De tweede dag van de Data Week NL, 28 juni, staat in het teken van de data-economie. Tijdens deze dag kunnen ondernemers uit de data-economie én ondernemers die nog niet zo datavaardig zijn elkaar inspireren en werken aan hun datavaardigheden.

Regio Deal update juni 2022

Nieuws vanuit het programma

- Het planbureau voor de Leefomgeving (PBL) heeft onlangs het rapport '[Keuzes bij het bevorderen van de brede welvaart in de regio](#)' gepubliceerd. Hierin staan de voornaamste inzichten uit het PBL-onderzoeksprogramma 'Regio Deals voor brede welvaart 2019 - 2022'. 'Breed' in brede welvaart gaat over breed beschouwen hoe het met inwoners gaat op economisch, sociaal en fysiek vlak en met zaken waar zij om ideologische redenen waarde aan hechten.

Nieuws vanuit de pijlers

Pijler Goed Leven: verbeteren van het blijfklimaat

- Het aantal deelnemers op het Platform '[Leefbaarheid in de dorpen](#)' groeit gestaag. Organisaties kunnen hier hun eigen pagina maken. Dat deed het [Klimaatplein Heusden](#). Dit platform verbindt de mensen uit de verschillende kernen van deze gemeente die streven naar een duurzame en klimaatbestendige leefomgeving. Het klimaatplein ontvangt middelen uit de Regio Deal voor onafhankelijke procesbegeleiding.
- Op donderdag 14 juli a.s. presenteert masterstudent Tosca Valkenburg in het gemeentehuis de resultaten van haar onderzoek naar recente burgerparticipatietrajecten in Cuijk en Sint Anthonis. Zij heeft de rollen van de ambtenaren en bestuurders in kaart gebracht. Ook beschrijft zij welke factoren stimulerend dan wel belemmerend werken in burgerparticipatie. Dit onderzoek is onderdeel van het Regio Deal project 'Leefbaarheid in de dorpen'.
- Na Kindcentrum Aventurijn in gemeente Maashorst ging het Regio Deal project 'Voedseleducatie' ook van start bij basisschool de Vijfmaster in de gemeente Meierijstad Omroep Meierij maakte een mooie [rapportage](#) van deze les voor groep 8 leerlingen.
- Door digitalisering is het beroepenveld in beweging. Er komen nieuwe banen. In deze veranderingen zijn er mensen nodig met de juiste technische en digitale skills. Ook duurzaamheid wordt steeds belangrijker. Daarom zet het Regio Deal project 'SPARK Makers zone' in op het ontwikkelen van vaardigheden die bijdragen aan een duurzame wereld. Vanaf donderdag 6 oktober start een nieuwe editie van dit traject waar 10 personen de kans krijgen om een breed scala aan technieken te ontdekken. Kandidaten kunnen zich hier [aanmelden](#).
- Op 28 juni jl. werd het [SPARK Fieldlab Smart & Circular Construction](#) officieel gelanceerd. De tien aangesloten landelijke en lokale partners werken enerzijds aan het ontwikkelen van de (digitale) vaardigheden die hard nodig zijn voor duurzaam en industrieel bouwen. Anderzijds werken zij gezamenlijk aan innovatie voorbeeldprojecten waarin de mogelijkheden van nieuwe technologieën en bouwmaterialen in de praktijk worden gedemonstreerd.

Pijler Fijn Wonen: slim inrichten van de leefomgeving

- Op 20 juni gingen zo'n 150 belangstellenden met elkaar in gesprek over de toekomstige inrichting van twee proefgebieden: ['t Laar en Ollandseweg e.o.](#). Deze aanpak is onderdeel van het Regio Deal project 'Stallenaanpak- Vitalisering buitengebied: versterken omgevingskwaliteit en weerbaarheid'.
- Het Regio Deal project 'AgroProeftuin de Peel' is één van de vijf landelijke Experimenteergebieden Kringlooplandbouw. Op woensdag 15 juni jl. kwamen boeren, onderzoekers, projectleiders en beleidsmakers uit het hele land in Drenthe bij elkaar om te leren over de [pilots samenwerking tussen Akkerbouw en Veehouderij](#).
- Op vrijdag 3 juni bezocht de bestuurlijke kopgroep transitie landbouw van RNOB een innovatieve melkveehouder in Oijen. Doel van het bezoek was de transitie landbouw in de praktijk bekijken. Deze melkveehouder onderzoekt de mogelijkheden van [zomerstalvoeren](#). Vers gras voeren op stal draagt bij aan de verduurzaming van de landbouw. Voor de pilot ontvangt deze agrarisch ondernemer een bijdrage uit de regionale subsidieregeling Kringlooplandbouw. Hij ontvangt daarnaast ook ['zaaigeld'](#) om lokaal sloot- en bermmaaisel te verwerken tot [bokashi](#) en toe te passen voor bodemverbetering. Beide regelingen zijn onderdeel van het Regio Deal project 'AgroProeftuin de Peel'. Het bedrijf is ook bezig met de voorbereidingen voor een nieuw stalsysteem en gebruikt hiervoor de ervaringen die in het Regio Deal project 'Direct energie uit mest' worden opgedaan.

Pijler Anders Werken: ontwikkelen van een economisch perspectief

- In de voedselketens van de toekomst is een belangrijke rol weggelegd voor slimme technologieën en data. In het project [Slimme Varkensketen](#) zetten bedrijven en kennisinstellingen data in om een innovatie varkensketen te ontwikkelen met gezonde dieren en kwalitatief goede eindproducten. Op verschillende plekken in de keten worden data verzameld, waaronder de stallen. Klimaatsensoren hangen nu bij zo'n 100 boeren in de stallen. De Slimme Varkensketen maakt deel uit van het Regio Deal project 'AgriFood Innovation.'
- Op 10 juni won Stichting Samen Tegen Voedselverspilling de eerste [WUR Impact Award](#). Deze prijs is voor het team onderzoekers binnen Wageningen University & Research (WUR) dat de grootste impact maakt, door kennis en onderzoeksresultaten in de praktijk te brengen. Een mooie erkenning van de gezamenlijke inspanningen om Nederland, Europa en de wereld meer verspillingvrij te maken, in nauwe samenwerking met alle stakeholders en andere partners. Samen Tegen de Voedselverspilling is onderdeel van het Regio Deal project 'Circular Food center'.
- Het bruiste tijdens het Samen Tegen Voedselverspilling [Stakeholder Event](#) op 23 juni jl. Veel uitdagingen en oplossingen rondom een verspillingvrij voedselsysteem kwamen aan bod. Iedereen vond het fijn om elkaar weer in het echt te ontmoeten.
- Na de zomervakantie starten verschillende activiteiten van Samen Tegen Voedselverspilling. Hiervoor doen ze twee oproepen:
 - 1) Bedrijven en organisaties wordt [partner van de verspillingvrije week](#) 12 t/m 18 september

- 2) Bedrijven meld je aan als je HBO studenten wilt uitdagen ([challenge](#)) om een oplossing te vinden voor voedselverspilling of een reststroom binnen jouw bedrijf. De kick-off vindt plaats op 13 september op de HAS.
- Op 8 juni jl. vond het jaarlijkse event 'Dag van de duurzame verpakkingen' plaats in Oss. Het was [een geslaagde dag](#) met als centraal thema 'Samen (ver)pakken we de toekomst'. De organisatie was in handen van vier HAS studenten. Deze dag is onderdeel van het innovatieprogramma Circulaire verpakkingen Oss en wordt mede mogelijk gemaakt door de Regio Deal. Een ander onderdeel van dit programma is dat HAS studenten voor het bedrijfsleven drie projecten uitvoeren. Op 23 juni jl. presenteerden tien studenten de resultaten van 'het wekelijkse boodschappenmandje', 'ontwikkel een verpakking voor de retail voor Mr Long' en 'overbodige verpakkingen reduceren'.
 - Tijdens de Campina open dag van 6 juni jl. werd het melkveebedrijf van familie Hanegraaf in Maren Kessel heel goed bezocht. Er zijn ruim 1.600 bezoekers geteld. Op het standje van het Regio Deal project 'Direct energie uit mest' hebben veel kinderen letterlijk gesnuffeld aan koeienmestkorrels. Aan de volwassen bezoekers is uitleg gegeven wat je kan doen met mest. Denk aan het opwekken van energie en het bewerken van dierlijke mest om het gebruik van kunstmest te reduceren. En om de dikke fractie weer terug op het land te brengen voor een goede bodemstructuur met veel bodemleven.
 - Op 28 juni jl. lanceerde de provincie Noord-Brabant tijdens de Data Week NL de 'Maak werk van je data campagne'. Ieder innovatiegebied in Brabant heeft een eigen team datacoaches. De [vijf datacoaches](#) voor de regio Noordoost-Brabant werken vanuit het Platform Driven by Data. Na een gesprek met de coach ontvangt een mkb-bedrijf een kosteloos advies over welke stap nodig is om meer uit data te halen. De datacoaches zijn onderdeel van het Regio Deal project 'Datagedreven Agrifood regio'.

Regio Deal update juli 2022

Nieuws vanuit het programma

- De bestuurders van de Regio Deal (DB+) brachten op 8 juli jl. [een werkbezoek](#) aan de proeflocatie van het Regio Deal project 'AgroProeftuin de Peel'. Bestuurders gingen onder andere in gesprek met [akkerbouwer Ron Peters](#). Hij experimenteert met natuurlijke bestrijdingsmiddelen in de aardappelteelt. De bestuurders spraken hun waardering uit voor de inspanningen en kennisontwikkeling van de innovatieve boeren. Tijdens dit werkbezoek blikte gedeputeerde Elies Lemkes ook vooruit de Green Deal Eiwitrijke gewassen. De provincie en AgriFood Capital zetten op 14 juli jl., samen met nog 54 andere partijen, hun handtekening onder deze ['Bean deal'](#). De proeftuin is betrokken bij de uitvoering.
- De [Brabantse Impact Monitor](#) van de provincie Noord-Brabant is weer verschenen. Deze editie biedt cijfers, metingen en artikelen over het coronaherstel en de invloed van de oorlog in Oekraïne op inwoners, het bedrijfsleven en organisaties in onze provincie.

Nieuws vanuit de pijlers

Pijler Goed Leven: verbeteren van het blijfklimaat

- Op de Brink in Sint Anthonis is met medewerking van een grote groep vrijwilligers en met financiële ondersteuning van het Regio Deal project 'Leefbaarheid in de dorpen' een prachtige (muziek)kiosk gerealiseerd. De kiosk werd op 8 juli jl. feestelijk geopend door waarnemend burgemeester Wim Hillenaar.
- De [Inspiratiesessie Zorg voor Doy](#) wordt opnieuw georganiseerd door het Regio Deal project 'Leefbaarheid in de dorpen' op donderdag 6 oktober van 16.00 tot 20.00 uur in het Pieter Brueghelhuis in Veghel. 'Zorg voor Doy' is een film over leefbaarheid in onze regio. Aan de hand van filmscenes gaan aanwezigen met elkaar in gesprek over leefbaarheid, mantelzorg en nieuwe woonvormen.
- De arbeidsmarkt in Noordoost Brabant is volgens de laatste cijfers van het [UWV](#) zeer krap. Het WW-percentage is gedaald naar 1,6%. Het aantal vacatures blijft oplopen. Het College van Gedeputeerde Staten Noord-Brabant heeft onlangs [de Regeling Oplossen Arbeidsmarktinfarct \(ROA\)](#) vastgesteld. Vanaf 30 juli 2022 kunnen projectplannen om knellende personeelstekorten te verminderen, worden ingediend. De subsidie is bedoeld voor branches en bedrijven die actief zijn in de exportgerichte kenniseconomie of binnen maatschappelijke opgaven in Brabant, zoals de energietransitie of woningbouwambitie. Krapte op de arbeidsmarkt is één van de speerpunten van het Regio Deal project 'Klaar voor de banen van nu en de toekomst'.
- In september start een derde groep agrarische ondernemers met het programma [Nieuwe Perspectieven](#) van OndernemersLift+. Dit programma is bedoeld voor agrarisch ondernemers uit Noordoost-Brabant. Het ondersteunt hen bij het aanpassen van hun bedrijf aan de toekomst of het benutten van nieuwe kansen. Er zijn nog enkele plekken

vrij in deze groep. Dankzij de Regio Deal zijn er voor de deelnemers geen kosten verbonden aan deelname.

Pijler Fijn Wonen: slim inrichten van de leefomgeving

- Op 21 juni jl. was er een kennissessie met de gebiedsmanagers van het Regio Deal project 'Puzzelen met ruimte'. Centraal stond het vraagstuk dat er geen beschikbare grond is om doelen te verwezenlijken. Uit de praktijk blijkt dat de bereidheid van agrariërs om grond af te staan momenteel laag is. Overheden zouden meer moeten samenwerken zodat er meer mogelijkheden beschikbaar komen om de grond anders te benutten of de eigenaar tegenmoet te komen of te compenseren in zijn/haar zorgen, perspectief of waardeverlies. In een volgende sessie wordt het werken als één overheid verder uitgediept.
- Het Regio Deal project AgroProeftuin de Peel organiseerde op 29 juni jl. de workshop '[Samenwerking akkerbouw en veehouderij](#)' om ervaringen en kennis te delen over een sluitende kringloop. Het uitwisselen van grond voor een gezonde grondwisseling, produceren van voergrondstoffen, benutten van restproducten en afzet van mest.
- Op 15 juli jl. was de jaarlijkse open dag van het Regio Deal project '[AgroProeftuin de Peel](#)'. Zo'n 100 geïnteresseerden zagen die dag kringlooplandbouw in uitvoering.

Pijler Anders Werken: ontwikkelen van een economisch perspectief

- Op 30 juni jl. vond in Veghel de drukbezochte Meet-up van het Regio Deal project 'AgriFoodInnovation' plaats met het thema '[Reststroomverwaarding en het tegengaan van voedselverspilling](#)'. Op 21 september staat '[Smart Farming Plantaardig](#)' centraal tijdens de volgende Meet-up bij Curio in Breda.
- Onderdeel van het Regio Deal project Circular Food Center is nieuwe clusters van bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en overheid vormen. Het tweede cluster is onlangs gestart. Deze richt zich op het '[voorkomen en verwaarden van retourstromen binnen de broodsector](#)'. Er worden per dag namelijk nog 700.000 broden teveel gebakken. De eerste cluster 'circulaire, dierlijke eiwitketen' ging vorig jaar van start. Voor het 66e jaarcongres van de Europese diervoerorganisatie FEFAC in juni werd [een poster](#) samengesteld over hoe partijen uit en rondom de diervoerketen met elkaar samen aan vernieuwende cases voor een circulaire, dierlijke eiwitketen werken.
- Het Regio Deal project 'Datagedreven agrifoodregio' streeft ernaar dat naast 300 coaching trajecten er ook 100 MKB bedrijven ECHT iets met data gaan doen. Hiervoor wordt een wervingscampagne gestart, geïnspireerd op het boek '[Ieder bedrijf heeft een datastekker nodig](#)' van Peter van Harten, om over 100 dagen gedurende 100 weken, maar liefst 100 bedrijven op data science via een datastekker aan te sluiten. Waarom over 100 dagen? Tussen Dataweek NL en de Dutch Food Week zit precies 100 dagen.

Regio Deal update september 2022

Nieuws vanuit het programma

- De regio heeft onder leiding van Jack Mikkers, voorzitter RNOB, op 7 september jl. de jaarlijkse [voortgangsrapportage](#) Regio Deal Noordoost Brabant besproken met het Rijk. Bij dit overleg zijn vijf ministeries betrokken. We ontvingen complimenten over onze aanpak en resultaten.
- In de Regio Deal werken diverse partijen samen aan het vergroten van brede welvaart in onze regio. Bij brede welvaart gaat het niet alleen om het vergroten van de (materiële) welvaart, maar ook om het welzijn en welbevinden van mensen. Op donderdag 9 november organiseert de provincie Noord- Brabant een congres over [Samenwerken aan Brede Welvaart](#). Het programmamanagement verzorgt samen met de provincie een werksessie.
- Twee keer per jaar komen de projectleiders van de Regio Deal bij elkaar om kennis en ervaringen uit te wisselen. Donderdag 29 september stond de bijeenkomst in het teken van samenwerken met overheden - Rijk, provincie, gemeenten, waterschappen - in de Regio Deal.

Nieuws vanuit de pijlers

Pijler Goed Leven: verbeteren van het blijklimaat

- Het Regio Deal project 'Klaar voor de banen van nu en de toekomst' biedt ondersteuning aan ondernemers en zzp'ers in onze regio:
 - Op dinsdag 11 oktober is het jaarlijkse [Boost event](#) voor zzp'ers in Veghel. Dit jaar is het thema 'Zelfstandigen hebben de toekomst'.
 - Ruim 50 werkgevers en belanghebbenden namen 12 september jl. deel aan het event '[Herken laaggeletterdheid op de werkvloer](#)'. Veel werknemers schamen zich ervoor dat ze moeite hebben met schrijven, lezen of andere basisvaardigheden. Tijdens het event kregen werkgevers diverse tips. Hoe laaggeletterdheid te herkennen en welke eerste stap zij kunnen zetten om dit te verminderen.
 - Het succes van innovaties wordt steeds afhankelijker van de manier waarop mensen omgaan met deze vernieuwingen. Sociale innovatie, de tegenhanger van technologische innovatie, richt zich op het bevorderen van innovatief gedrag binnen organisaties. Sinds deze maand is een [voucherregeling technologische en sociale innovatie](#) voor ondernemers uit Noordoost Brabant beschikbaar.
- Het Regio Deal project 'SPARK Makerszone' biedt [vouchers](#) aan ondernemers en zzp'ers. De voucher is in te zetten voor ondernemers die technisch willen innoveren maar zelf niet de tools en/of de kennis hebben. Bijvoorbeeld voor het ontwikkelen van een prototype,

een digitaal ontwerp of voor begeleiding. Al meer dan 40 ondernemers hebben de faciliteiten van SPARK Makerszone gebruikt.

- Eén van de ondernemers die deelnam aan het Regio Deal project '[Nieuwe perspectieven voor boeren](#)' van OndernemersLift+ was op 22 september jl. één van de vier finalisten van de Rabo Food Forward. Leon Moonen, veehouder uit Sint Oedenrode, is gestart met de productie van kweekvlees. Hij won en ontving een cheque van 5.000 euro. Als winnaar is hij door naar de landelijke finale 'Food Forward on stage' op 4 oktober.

Pijler Fijn Wonen: slim inrichten van de leefomgeving

- Het Regio Deal project 'Puzzelen met ruimte' heeft middelen beschikbaar gesteld aan partners om in hun gebieden koppelkansen zichtbaar en mogelijk te maken. Zoals het betrekken van het thema gezondheid in lopende gebiedsprocessen of het verbinden van de wateropgave aan de landbouwtransitie-opgave. Als voorbeeld van die laatste koppelkans gaan op 7 oktober a.s. de bestuurders van het regionale portefeuillehoudersoverleg 'Duurzame Leefomgeving' op bezoek naar het Aadal-Noord. Met de voeten in de 'natte klei' horen de bestuurders daar wat er allemaal bij komt kijken om die kansen en opgaven tegelijk en in samenhang aan te pakken.
- Tijdens de regionale bestuurlijke kopgroep transitie landbouw van 16 september jl. is het Regio Deal project 'Stallenaanpak – Vitalisering buitengebied: versterken omgevingskwaliteit en weerbaarheid' toegelicht. In tien gebieden, verspreid over de regio, gaan gemeenten samen met ondernemers en inwoners aan de slag om te onderzoeken hoe de kwaliteit van het veranderende buitengebied te behouden of te verbeteren. Er wordt gezocht naar oplossingen voor stoppende agrariërs en de vrijkomende bedrijfsgebouwen en de ontwikkeling van natuur, naar mogelijkheden om recreatief medegebruik te versterken. Daarbij rekening houdend met groeiende behoefte aan duurzame energie, de klimaatverandering (ruimte voor water bijvoorbeeld) en de druk op de woningmarkt.
- De subsidieregeling van het Regio Deal project 'AgroProeftuin de Peel' biedt nog voldoende ruimte voor bedrijven die de omslag naar kringlooplandbouw willen maken. Ondernemers kunnen dit jaar tot 13 oktober a.s. een [projectsubsidie](#) aanvragen. [Zaaigeld](#), via de bijdrageregeling kringlooplandbouw Noordoost Brabant, kan continue worden aangevraagd. Deze aanvragen worden behandeld op volgorde van binnenkomst.
- Dit najaar komt er grond vrij op de proeflocatie aan de Middenpeelweg in Zeeland van het Regio Deal project '[AgroProeftuin de Peel](#)'. Telers die met een nieuwe, duurzame teelt willen experimenteren kunnen zich tot 1 januari 2023 melden.

Pijler Anders Werken: ontwikkelen van een economisch perspectief

- Op 21 september jl. vond in Breda de tweede succesvolle Meet-up van het Regio Deal project 'AgriFoodInnovation' plaats met het thema 'Smart Farming Plantaardig'. [Een impressie](#). Tijdens een volgende meeting staat [Smart Farming Dierlijk](#) centraal.
- Op 4 oktober a.s. is de aftrap van de derde en laatste ronde van het Innovatieprogramma Circulaire Verpakkingen Oss. Dit is onderdeel van het Regio Deal project 'Circular Food Center'. Verpakking- en foodbedrijven brainstormen over mogelijke

onderzoekopdrachten die studenten van de HAS Green Academy (voorheen: HAS Hogeschool) in februari 2023 zullen uitvoeren.

- Het tegengaan van voedselverspilling is ook onderdeel van het Regio Deal project 'Circular Food Center'. Van 12 t/m 18 september vond [de Verspillingsvrije Week 2022](#) plaats met heel veel activiteiten. Samen met alle partners zijn miljoenen Nederlanders geïnspireerd om hun [restjes niet te vergeten](#) en op te eten. Twee voorbeelden van activiteiten in onze regio:
 - Medewerkers van de gemeente deelden op de Osse markt flyers met originele recepten en andere tips uit om verspilling tegen te gaan. [Een filmpje](#).
 - In de gemeente Meierijstad hebben bewoners het initiatief genomen om 10 deelhuisjes te plaatsen voor etenswaren en verzorgingsproducten. In Schijndel en Sint Oedenrode zijn de huisjes al geplaatst.
- Tijdens de Verspillingsvrije Week gingen meerdere [onderwijsprojecten](#) van start: Smaaklessen voor de basisscholen, de MBO Challenge voor mbo-instellingen, de ZERO Food Waste Challenge voor hbo-instellingen en [de Brabantse Meesterchef](#). Dit laatste wordt georganiseerd door de provincie Noord-Brabant samen met het Koning Willem I College en Samen Tegen Voedselverspilling. 25 jonge studenten van Brabantse horecaopleidingen gaan de uitdaging aan in een competitie waarin ze duurzaam en verspillingvrij koken met 'mystery boxes'. Ondernemers leveren hiervoor de regionale producten. Een professionele jury beoordeelt de gerechten. Het slot van de competitie is op 11 oktober a.s. tijdens de Dutch Food Week.
- Het Regio Deal project '[GreenTech Park Brabant](#)' heeft 12 september jl. een inloopmiddag en -avond georganiseerd voor omwonenden en ondernemers. Zij werden geïnformeerd over het door het college van de gemeente Boxtel vastgestelde ambitiedocument GreenTech Park Brabant. De komende periode gaat de gemeente Boxtel werken aan een beeldkwaliteitsplan en inrichtingsplan. De start van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan staat eind dit jaar gepland.

Regio Deal update oktober 2022

Nieuws vanuit het programma

- Tijdens de Regiodag van 13 oktober jl. heeft Karin van Meer, programmamanager Regio Deal Noordoost Brabant, de bestuurders bijgepraat over de voortgang van de Regio Deal. De bestuurders konden nader kennismaken met drie Regio Deal projecten: [‘Leefbaarheid in de dorpen’](#), [‘Innovatieprogramma circulaire verpakkingen Oss’](#) en de [‘Stallenaanpak - Vitalisering buitengebied: versterken omgevingskwaliteit en weerbaarheid’](#).
- Tijdens de [Regio Deal dag voor landsdeel Zuid](#) op 4 oktober jl. heeft de regiomanager RNOB de ruim 70 aanwezigen uit Zuid-Nederland en de verschillende ministeries meer kunnen vertellen over onze Regio Deal aanpak. Daar werd ook de film over het project 'Stallenaanpak - Vitalisering buitengebied' getoond die RNOB samen met het ministerie van BZK heeft gemaakt.

Nieuws vanuit de pijlers

Pijler Goed Leven: verbeteren van het blijfklimaat

- De organisatoren kunnen terugkijken op een geslaagd [eerste leefbaarheidsfestival](#) op 4 oktober jl. Deze kennisuitwisseling is onderdeel van het Regio Deal project 'Leefbaarheid in de dorpen'.
- In verschillende overleggen is tijdens de Regiodag van 13 oktober jl. input opgehaald over de regionale ambitie om 6.000 extra bedden te realiseren, de richtlijnen voor toezicht en handhaving en de vraag hoe zorgen we voor integratie en participatie van de internationale werknemers. Deze input wordt verwerkt tot een voorstel welke op de Regiodag van maart 2023 ter besluitvorming wordt voorgelegd. Daarmee wordt het Regio Deal project 'Voorzieningen voor internationale werknemers' afgerond.
- Het Regio Deal project 'Inzet data voor vitale voorzieningen' is ook bijna afgerond. De kring van gemeentesecretarissen is op de Regiodag van 13 oktober jl. geïnformeerd over de aanleiding, nut en noodzaak van het Data-Exchange portal van de gemeente Maashorst: het veilig en verantwoord kunnen werken met data als onderbouwing voor beleidskeuzes. Zes gemeenten willen met de gemeente Maashorst aan de slag om het instrument actief te krijgen voor de regio Noordoost Brabant.
- Al enkele jaren wordt een estafettestokje 'Keep on Learning' doorgegeven van werkgever naar werkgever. Door deze estafette worden werkgevers en hun initiatieven op gebied van leven lang ontwikkelen en duurzame inzetbaarheid in de schijnwerpers gezet. In tijden van krapte op de arbeidsmarkt is dit belangrijker dan ooit. [RJ Networks & Security uit Schijndel](#) nam het 15e estafettestokje in ontvangst. Leven lang ontwikkelen staat in het hart van regionale arbeidsmarktsamenwerking en is onderdeel van Regio Deal Noordoost Brabant.
- Het Regio Deal project 'SPARK Makerszone' heeft een investeringsregeling innoveren & ondernemen. Deze regeling is in te zetten voor ondernemers en zzp'ers die technisch willen innoveren maar zelf niet de tools en/of kennis hebben. Bijvoorbeeld voor het

ontwikkelen van een prototype, een digitaal ontwerp of voor begeleiding. In [dit filmpje](#) komen drie ondernemers aan het woord. Ondernemers kunnen zich aanmelden via [deze link](#).

- [Het Techniekoriëntatieprogramma](#) met speciale aandacht voor nieuwe, duurzame technieken is deze maand weer gestart. In tien weken tijd maken de tien deelnemers kennis en gaan praktisch aan de slag met verschillende technieken. Op 2 februari 2023 start een volgende groep. Dit programma is onderdeel van het Regio Deal project 'SPARK Makerzone'.

Pijler Fijn Wonen: slim inrichten van de leefomgeving

- De deelnemende gemeente aan het Regio Deal project 'Stallenaanpak-Vitalisering buitengebied: versterken omgevingskwaliteit en weerbaarheid' ontmoeten elkaar regelmatig. Tijdens de bijeenkomst van 25 oktober jl. werden weer veel ervaringen uitgewisseld. Deze worden gebundeld in een dynamisch document en daar waar nodig ingezet voor gezamenlijke lobby naar de provincie voor passende regelgeving.
- Het Regio Deal project 'AgroProeftuin de Peel' organiseert vrijdagmiddag 25 november een [bijeenkomst over eiwitrijke gewassen voor menselijke consumptie](#). Telers van eiwitrijke gewassen willen graag verder opschalen. Dat loont alleen als er voldoende behoefte bij de afnemers is. In deze bijeenkomst delen telers en voedselverwerkers hun ervaringen en wensen.

Pijler Anders Werken: ontwikkelen van een economisch perspectief

- Eén van de deelprojecten van het Regio Deal project 'AgriFood Innovation' is [Sturen op diergezondheid](#) in het kader van de Slimme varkensketen. Op 12 oktober bogen 20 deskundigen van Vion Food Group, Hendrix Genetics en Connecting Agri&Food zich over het vraagstuk hoe data door de keten heen gevolgd kunnen worden ter verbetering van de diergezondheid. Er zijn belangrijke eerste stappen genomen. Het krijgt in november een vervolg want er valt nog veel meer samen te ontdekken.
- Op de laatste dag van Dutch Food Week organiseerde de provincie Noord-Brabant de Van A tot Z Tour: een inspirerende busreis langs toonaangevende Brabantse activiteiten, rondom ons voedsel, van Altena tot Zundert. Twee leadpartners van het Regio Deal project 'AgriFood Innovation': Arend Koekoek (Pixelfarming Robotics, Almkerk) en Jacob van den Borne (Brabantse boerderij van de toekomst, Reusel) werden bezocht. Het gezelschap deed ook het Regio Deal project 'Circular Food Center' in Meierijstad aan. Toine Timmermans deelde het verhaal over de circulaire voedselketen en liet de aanwezigen een aantal verspillingvrije producten proeven, waaronder Zwamcijsje, Kumasi Drinks en ODAVI. Ook gaf Hugo Vrijdag de bezoekers een inkijk in de plannen voor de realisatie van The Chocolate Factory. [Bekijk hier de video voor een terugblik op de tour](#).
- In september vond de Verspillingsvrije Week plaats, onderdeel van het Regio Deal project 'Circular Food Center'. Uit de eerste onderzoeksresultaten blijkt dat ongeveer 7 miljoen Nederlanders rondom de Verspillingsvrije Week iets heeft gezien of gehoord over voedselverspilling. Daarvan heeft 55% die week iets extra's gedaan om voedselverspilling te voorkomen (dus bijna 4 miljoen Nederlanders). [Bekijk hier de aftermovie](#).

- Op 4 oktober jl. vond de derde brainstormsessie van het innovatieprogramma Circulaire verpakkingen Oss plaats. Dit programma is onderdeel van het Regio Deal project 'Circular Food Center'. Bedrijven uit de verpakkingketen gingen onder leiding van HAS Green Academy het gesprek aan over de actuele uitdagingen van de verpakkingindustrie: 'We moeten met minder grondstoffen, minder energie en minder personeel produceren'. De 'oogst' van de avond was meer dan genoeg voor drie onderzoeksopdrachten. HAS Green Academy werkt de opdrachten in oktober/november uit. Afstudeerders pakken in februari 2023 de opdrachten op.
- Tijdens Dutch Food Week organiseerde AgriFood Capital en Jheronimus Academy of Data Science (JADS) een mini symposium over de kansen van data in agrifood. Het Regio Deal project 'Datagedreven AgriFoodregio' biedt ondernemers kansen om te groeien door slimme inzet van data o.a. door [inzet van datacoaches](#).

Regio Deal update november 2022

Nieuws vanuit het programma

- In de Regio Deal Noordoost Brabant werken we samen aan het verbeteren van brede welvaart. De provincie Noord Brabant heeft in [een uitvoeringsagenda 2022 -2023 Brede Welvaart](#) vastgelegd welke stappen er concreet worden gezet in alle provinciale programma's om brede welvaart te vergroten.
- Op 9 november jl. was het congres over 'Samenwerken aan Brede Welvaart'. De voorzitter van de Regio Deal Noordoost Brabant, Jack Mikkers, nam deel aan een tafelgesprek: "Samenwerken begint met nieuwsgierig te zijn naar de ander. Met meer inzicht in de ander kun je beter samenwerken, los van instituties". In twee werksessies deelden we kennis gedeeld over samenwerking in onze Regio Deal. Tot slot werd het [tweejarige Kennis- en Leerprogramma 'Brede Welvaart in beleid'](#) gelanceerd. Dit programma ondersteunt bestuurders en beleidsmakers vanuit een breed welvaarts perspectief naar regionale, maatschappelijke opgaven te kijken. Het programma houdt zich bezig met vragen zoals: Hoe benut je brede welvaart als afwegingskader voor de opgaven? Op welke wijze en met welk instrumentarium bevorder je brede welvaarts groei, met perspectief voor inwoners en ondernemers?
- De Rabobank heeft een onderzoek gepubliceerd over [Brede Welvaart](#). Nederlanders zijn er het afgelopen jaar in brede welvaart op achteruit gegaan. De achteruitgang is te zien op alle dimensies van brede welvaart, uitgezonderd de dimensie van baanzekerheid. De grootste afname in brede welvaart is volgens de onderzoekers bij werklozen en mensen met een laag inkomen.
- Op dinsdag 8 november kwamen ruim 140 jongeren uit Brabant bij elkaar voor [de tweede Brabantse jongerentop](#). Zij werkten belangrijke thema's uit als jongerenparticipatie, wonen, milieu (luchtkwaliteit) en natuur. De voorzitter van Young Professionals Brabant (YPB) bod gedeputeerde Stijn Smeulers [het manifest](#) 'Geef ruimte aan jongeren' aan. Belangrijke input die wij mee zullen nemen voor de nieuwe aanvraag Regio Deal in de vijfde tranche.

Nieuws vanuit de pijlers

Pijler Goed Leven: verbeteren van het blijfklimaat

- Concrete tips voor succesvolle bewonersinitiatieven uit het Regio Deal project ['Leefbaarheid in de dorpen'](#) werden gedeeld tijdens de werksessies op het congres 'Samenwerken aan Brede Welvaart' op 9 november jl.
- De krapte op de arbeidsmarkt is in onze regio verder toegenomen zo blijkt uit [de monitor](#) oktober 2022 van Noordoost Brabant Werkt. Een integrale, brede aanpak van de arbeidsmarktkrapte is onderdeel van het Regio Deal project 'Klaar voor de banen van nu en de toekomst'. De doelstelling van de aanpak is tweeledig: Meer mensen aan het werk

in onze regio (kwantitatief) én meer mensen optimaal inzetbaar voor werk in onze regio (kwalitatief). Op 1 december worden de bestuurders van het regionaal POHO Arbeidsmarkt bijgepraat over de lopende en extra acties.

- Jaarlijks brengt het UWV [Regio in Beeld](#) uit met data, uitdagingen en oplossingsrichtingen voor de regionale arbeidsmarkt. De grootste uitdagingen zijn het grote personeelstekort en de moeilijk vervulbare vacatures. Daartegenover staan steeds minder werkzoekenden. Dit jaar wordt de publicatie gepresenteerd op de het congres '[Brabant Werkt: Inclusief](#)' op 24 november. Op die dag worden werkgevers geïnspireerd om inclusief ondernemen een grotere rol te laten spelen binnen hun organisatie.
- Het Financieel Dagblad publiceerde op 4 november jl. [een artikel](#) over het bemiddelen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in Noordoost Brabant. De arbeidsmarktregio loopt hierin voorop.

Pijler Fijn Wonen: slim inrichten van de leefomgeving

- Het [UNESCO-gebied De Maasheggen](#), is één van de zeven gebieden die door het Regio Deal project 'Puzzelen met ruimte' een extra impuls krijgt. Zo worden samen met ondernemers specifieke Maasheggen projecten professioneel in de markt gezet als 'De smaak van de Maasheggen'. Andere projecten waarvoor extra geld beschikbaar komt, zijn de monitoring van dieren en planten die onder water leven, de uitwerking van een plan voor de coördinatie en organisatie van gezondheid bevorderende activiteiten in De Maasheggen en het onderzoek naar de herkomst van de veldnamen in het UNESCO-gebied.
- Onderdeel van het Regio Deal project 'Stallenaanpak-vitalisering buitengebied' is het project 'Samen de handen uit de mouwen'. De gemeenten Boekel, Bernheze en Meierijstad werken samen met het Openbaar Ministerie (OM), de politie en de lokale Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisaties (ZLTO) aan het versterken van de weerbaarheid van inwoners in het buitengebied. Voor de verhuur van (vrijkomende) agrarische gebouwen en onbebouwde gronden is er onder andere een geschikte modelhuurovereenkomst met voorwaarden opgesteld. De partijen tekenden op 7 november jl. een convenant '[weerbaar buitengebied](#)' met de bijbehorende afspraken.

Pijler Anders Werken: ontwikkelen van een economisch perspectief

- Brabant in Business, een ondernemersplatform, publiceerde [een artikel](#) over de meet-ups van het Regio Deal project 'AgriFood Innovation'. Het draait in de sector om innovatie en samenwerking.
- In het verlengde van Regio Deal project 'Circular Food Center' is onlangs de [Horeca Food Waste Challenge](#) gestart. Zes weken lang gaan 17 deelnemende restaurants uit Noordoost-Brabant aan de slag om kilo's en euro's te besparen. Op 28 november wordt bekend gemaakt hoe groot de opbrengst is.
- Het Regio Deal project 'Datagedreven AgriFood regio' maakt deel uit van het provinciale programma '[Brabant Maakt werk van data](#)'. De provincie organiseerde een korte training 'Data Coach Light'. 4 november was de laatste dag. Accountmanagers van verschillende gemeenten (Bernheze, Meierijstad en Land van Cuijk) zijn nu data-ambassadeurs. De provincie wil dat het Brabantse mkb-bedrijven meer gebruik maken van data voor hun bedrijfsprocessen en innovatie.

Regio Deal update december 2022

Nieuws vanuit het programma

- In Regio Deal Noordoost Brabant werken we samen aan het verbeteren van brede welvaart. Brede welvaart omvat alles wat mensen van waarde vinden. Naast materiële welvaart gaat het ook om zaken als gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale cohesie, persoonlijke ontplooiing en (on)veiligheid. Bovendien betreft het niet alleen de kwaliteit van leven in het 'hier en nu', maar ook de effecten van onze manier van leven op het welzijn van mensen 'elders' (buiten de regio) en 'later' (toekomstige generaties). Tijdens de regiodag van 1 december is ['De staat van de regio Noordoost Brabant 2022'](#) gepresenteerd. Door bestuurders werd vanuit de verschillende domeinen de brede welvaartsontwikkeling in onze regio belicht.
- Sinds 2020 brengt het CBS jaarlijks in december [de regionale monitor Brede Welvaart](#) uit. Die monitor geeft inzicht hoe het staat met brede welvaart in de regio en op welke punten verbetering nodig is. Er worden in de monitor 40 regio's onderscheiden. We doen het als regio goed op het domein arbeid. De regio staat op plek 1 met de laagste regionale werkloosheid. Minder goed scoren we op welzijn. Burgers zijn minder tevreden met het leven en met vrije tijd. Ten opzichte van 2021 zijn bij op het domein wonen in ranking het meest gedaald. Ook op het domein gezondheid zien we een daling. Wanneer we alle rankings even zwaar wegen, staan we op plek 15 van de 40. In 2021 en 2020 was dat één plek hoger: 14.
- De Rabobank bracht deze maand de [prognoses voor de economische groei](#) van regio's voor 2023 uit. Deze economische prognoses zijn onder andere door arbeidsmarktkrapte, materiaalschaarste en hoge energiekosten en stijgende rente voor consumenten en bedrijven minder rooskleurig. De economische ontwikkelingen verschillen wel sterk per sector. Noordoost Brabant hoort bij de regio's die in 2023 naar verwachting nauwelijks zullen groeien. In onze provincie is de Brainport regio een uitschieter. Daar wordt een hogere economische groei verwacht.

Nieuws vanuit de pijlers

Pijler Goed Leven: verbeteren van het blijfklimaat

- Tijdens de RNOB-regiodag van 1 december jl. is in het portefeuillehoudersoverleg Economie de nieuwe regionale detailhandelsvisie vastgesteld. De visie is onderdeel van het Regio Deal project 'Transformatie middelgrote steden'. De visie vormt de basis voor de toekomst van de detailhandelsstructuur van de hele regio. Belangrijk onderdeel van de visie is de manier waarop gemeenten met elkaar omgaan bij nieuwe winkelplannen. Het is een aanvulling op het gemeentelijke detailhandelsbeleid.
- Het Regio Deal project 'Inzet Data voor vitale voorzieningen' organiseert in januari 2023 in Uden een bijeenkomst. Zij willen samen met andere gemeenten het ontwikkelde data-exchange portal (DEP) gaan toepassen voor de opgave woningbouwversnelling. Werken

met het DEP start met het formuleren van beleidsvragen, de te behalen doelen en de benodigde databronnen. Het DEP zorgt voor de juiste combinaties van data en voor een verwerking van die data. Er zit veel winst in om het als gemeenten samen te doen: met één tool zijn uitkomsten beter vergelijkbaar, audits zijn eenvoudiger, het bespaart kosten en het is voor iedereen, dus niet alleen voor data-experts, toepasbaar. Meer informatie en aanmelden kan bij Linda.ijseldijk@gemeentemaashorst.nl of Juanita.vanderhoek@gemeentemaashorst.nl.

- Het Regio Deal project 'Klaar voor de banen van nu en de toekomst' keek op 5 december jl. tijdens een Lunch&learn naar de toekomst. Onderzoekers van Etil en Panteia gaven inzicht in [de prognoses](#) voor onze arbeidsmarktregio 2022 -2027. Hun conclusie was deze wordt alleen maar krappere. Dat zorgt ervoor dat er keuzes moeten worden gemaakt in het verdelen van de schaarse arbeidskrachten. Kiezen we voor de maatschappij, het klimaat en woningen of gaan we voor economische groei? Vragen die de deelnemers veel stof tot nadenken gaven.
- Wethouder Ralph Geers heeft op 15 december jl. certificaten uitgereikt aan de deelnemers die succesvol het [traject techniek oriëntatie](#) (TTO) hebben afgerond. In tien weken tijd maakten tien deelnemers kennis en gingen praktisch aan de slag met verschillende nieuwe, duurzame technieken. De volgende editie start 8 maart 2023. Op vrijdag 10 februari is een vrijblijvende kennismaking. TTO is onderdeel van het Regio Deal project 'SPARK Makerszone'.

Pijler Fijn Wonen: slim inrichten van de leefomgeving

- Het Regio Deal project 'Puzzelen met Ruimte' werkt in lopende gebiedsprocessen in onze regio aan koppelkansen tussen landbouw, natuur, water, energie en klimaat. In Aadal werken betrokkenen bijvoorbeeld aan koppeling tussen wateropgaven en transitie van de landbouw. De ervaringen die in de afgelopen jaren zijn opgedaan bij 'Puzzelen met Ruimte' blijken erg nuttig voor de ontwikkelingen die nu afkomen op het landelijk gebied. Vanuit het koppelteam wordt input geleverd aan de verschillende organisaties die werken aan het Nationaal Programma Landelijk Gebied en Brabants Programma Landelijk Gebied.
- Het Regio Deal project 'Stallenaanpak-Vitalisering buitengebied: versterken omgevingskwaliteit en weerbaarheid' ontving samen met de ZLTO op 30 november jl. de hoogste ambtenaren Ondernijning van het Ministerie van Justitie en Veiligheid (J&V) in Meierijstad. Weerbaar tegen criminele inmenging, het veiliger maken van het buitengebied en bouwen aan vertrouwen waren de gespreksonderwerpen van het bezoek. Er was goed nieuws. Het ministerie J&V gaat nog eens drie jaar geld vrijmaken voor de vertrouwenspersoon [veilig buitengebied](#) bij ZLTO.
- Door de Regio Deal zijn [boereninnovatienetwerken](#) van AgroProeftuin de Peel mede mogelijk gemaakt. Een groep agrarisch ondernemers ontwikkelen samen met kennisinstellingen en experts praktische tools om nitraatspoeling en bodemkwaliteit te kunnen meten om zo emissiearm te kunnen produceren.

Pijler Anders Werken: ontwikkelen van een economisch perspectief

- In het project 'Slimme varkensketen - sturen op gezondheid' kwamen eind november deskundigen van Vion Food Group, Hendrix Genetics en Connecting Agri & Food bijeen rondom het vraagstuk hoe data door de keten heen gevolgd kunnen worden ter verbetering van diergezondheid. Er is gewerkt aan modellen die bijdragen aan het verbinden van verschillende data door de keten. Zoals het verbinden van de leefomgeving van het dier aan gezondheidskenmerken. De data scientist binnen het project gaat met de opbrengsten verder. In het eerste kwartaal van 2023 zullen nieuwe resultaten aan de deelnemers worden gepresenteerd. Slimme Varkensketen is één van de vier business cases van het Regio Deal project 'AgriFoodInnovation'.
- Stichting Samen tegen Voedselverspilling ging samen het Regio Deal project 'Circular Food Center' met alle stakeholders ook in 2022 voor verspillingenvrij. [In deze impactvideo](#) een terugblik op alle hoogtepunten en activiteiten uit 2022.
- Het Regio Deal project 'Circular Food Center' krijgt eind 2023 een nieuwe thuisbasis; 'The Chocolate Factory'. Dit wordt een leerwerk experience op de Noordkade in Veghel. Hier kunnen leerlingen hun eigen chocolade reep kunnen ontwikkelen, helemaal verspillingenvrij en zo de wereld van techniek ontdekken. Lees meer hierover [in dit artikel](#) en [bekijk deze video](#).
- Onze maatschappij is meer en meer datagedreven. Maar voor veel mkb-ondernemers is de stap te groot om met data aan de slag te gaan. Het Regio Deal project 'Datagedreven agrifood regio' wil daarin verandering brengen: datacoaches, onderzoekers en studenten ondersteunen ondernemers bij het ontwikkelen en verbeteren van hun datavaardigheden. Vanaf januari gaan [de datacoaches](#) van het platform 'Driven by data' 100 weken lang actief de boer op om met 300 MKB'ers in gesprek te gaan. Met als doel om één van de drie bedrijven, dus 100 in totaal, ook écht aan het werk te zetten met (hun) data.